

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
 Pe un an 4 coroane.
 Pe o jumătate de an 2 coroane.
 Pentru România 10 lei anual.
 Abonamentele se fac la „Tipografia”, sec. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE
 se primesc în biroul administrației (strada
 Poplăcii nr. 15).
 Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani
 a treia-ora 10 bani.

După esamene.

Esamenele decurg la cele mai multe din școlile noastre. Acesta e cel mai bun prilej, ca toți factorii chemați să contribuie la înaintarea culturii noastre pe terenul învățământului primar, să țină un examen și în fața conștiinței lor, întrebându-se, dacă și-au împlinit datorițele, ce le sînt impuse în privința aceasta.

Învățătorii vor avea să se întrebe, dacă cu toate necazurile, ce le au, au pus destulă râvnă întru împlinirea datorinței lor față de copiii incredințați lor, ca să-i lumineze. Nu-i vorba, învățătorul harnic, care nu privește în munca lui numai un simplu adăpost față de necazurile traiului, ci sufletul și-l pune, pentru că suflete are să cultive, se va fi ales cu frumoase și pentru viitor foloșitoare experiențe încă în decursul anului. Nici-când însă nu poate constata mai bine, ce trebuie îndreptat, ca la secerișul dela finea anului. Unul conștiințios, obicînit să-și fie propriul seu judecător sever, va afla ușor și mijloacele, ce trebuie să folosească, ca pe viitor să obțină un rezultat și mai bun. Îndeosebi nu va trebui să uite învățătorul, că el nu e atare numai în școală, ci și afară de școală. Că astfel își înțelege sublima chemare vor dovedi-o școala de repetiție, grădina școlară, corurile și reuniunile culturale, ce eventual s'au înființat la indemnul sau cel puțin cu conlucrarea lui.

Nu mai puțin motiv pentru esaminare de sine vor avea și autoritățile bi-

sericești-școlare și comunale, îndatorate prin legile bisericilor noastre naționale și prin ale statului să dea învățătorului, resp. școlii tot sprijinul posibil, ca munca săvîrșită și timpul petrecut în școală să nu fie zadarnice. În multe locuri rezultatul mai slab, ce s'a dobîndit, e de a se atribui în mare parte neinteresului, ce l-au dovedit autoritățile școlare inferioare față de școală. Nici învățătorul cel mai harnic nu poate face destul chemării sale, dacă va avea să se lupte în continuu cu miseria materiale, provenite din cauza, că nu-și primește regulat salariul. Afară de aceea sînt și acum locuri, unde învățătorul numai cu greu își poate scoate dela primărie lemnele trebuincioase pentru încălzirea salei de învățămînt, numai cu greu pot face să-și vadă școala provăzută cu recuizitele cele mai neapărat trebuincioase. Ce mirare dar, că în unele stațiuni învățătoarești află învățători interimali, >puși<, fără de nici o calificățiune, ba lipsiți chiar și de cunoștințele elementare: într'un loc un fost morar de 40—45 ani, care învață rugăciunile, căci alte cele nu știe nici el; în alt loc un copil, care a absolvat clasa I. gimnasială; în altul o fetiță absolventă a claselor școlii elementare; în alte locuri fetișe absolvente de școlile populare superioare, cari se pregătesc privatim la preparandje.

Cu asemenea puteri didactice nu te poți aștepta la alt rezultat în învățămîntul poporal, decât la un regres din an în an mai mare.

Părinții încă trebuie să-și facă socoteala, dacă au satisfăcut datorințelor lor față de școală. Prin aceea, că Cel-

de-sus i-a fericit cu copii, ei au primit și îndatorirea de a se îngriji nu numai de bunăstarea lor corporală, ci și de cea sufletească. Datorința din urmă își vor fi îndeplinit-o dându-le acasă o pildă bună de viață creștinească și trimițându-i regulat la școală, provăzuți însă cu aceea ce e de lipsă pentru-ca se poată învăța în școală. Mulțumită lui D-zeu, că partea cea mai mare a Românilor nostri e convinsă de necesitatea cea mare a învățaturii, căci și acum avem zilnic prilej să vedem greutățile cele mari, ce trebuie să le îndure cel fără de școală.

Pentru unii dintre părinți se mai naște acum și întrebarea, ce să facă cu copilul absolvent. Mulți vor rămâne — și e bine să rămână — acasă, continuându-și învățătura în școala de repetiție. Părinții dăruiți cu copii mai mulți, îi vor da la meserii și comerț. Cei-ce vor fi observați la copilul lor o deosebită râvnă pentru învățatură, îi vor da și la școlile orășenești, ca să continue studiile, dar' asta o vor face-o numai dacă vor fi siguri, că îi pot și susține la școală.

În ori-ce caz, esamenele trebuie să fie pentru teți un nou indemn de muncă din ce în ce mai întetită pentru luminarea poporului nostru.

Asociațiunea pangermană și-a ținut în 26 c. adunarea generală în Eisenach. Au fost prezenți 200 reprezentanți ai secțiilor, precum și oaspeți din Austria, Belgia etc. În numele Germanilor austriaci a accentuat, între aplausele furtunoase ale adunării,

FOIȚA.

Cântec ostășesc.

Caii sar și frâu-și mușcă
 Jos prin văi e fum de pușcă,
 Corbi s'arată croncănind.
 Stau de-atac dușmanii gata —
 Uite-o 'n sbor întunecata
 Moarte-acum spre noi venind.

Știm cu toții ce ne-așteaptă!
 Sus spre Domnul mâna dreaptă
 Ridicați-o toți jurând!
 Pentru sfânta noastră lege,
 Pentru neam și pentru Rege
 Toți c'o inimă și-un gând!

Nu mi te măhni, copile,
 Cine are 'n luptă zile,
 Nu s'atinge plumb de el.
 Ori aici, ori de-altă dată,
 Moartea nouă tot ni-e dată,
 Fiecăruia 'ntr'un fel.

Glas de trîmbiță răsună
 Și coloanele s'adună,
 Fiți cu inimă, copii!
 Nu e rece glas de-aramă,
 Ci e jalnic plîns de mamă,
 Plînsul sfintei Români!

Tu ne vezi din cer, Părinte,
 Fieți și de noi aminte
 Că sîntem și noi ai Tăi!
 Fie-i blăstemat mormîntul
 Cui își calcă jurămîntul,
 Și-am jurat pe cer, flăcăi!

Lasă tobele să bată!
 Căpitane, du-ne-odată
 Unde-i foc și unde-i fum.
 Steagu 'n vînt! Trăiască țeara!
 Vesel suna-acum fanfara,
 Dumnezeu cu noi de-acum!

G. Coșbuc.

Ciobanul.

A trecut luna lui Maiu
 Nu mai pot porni pe plaiu,
 Mânând turma la pășune
 Ca în vremurile bune.

Astăzi toate s'au schimbat,
 Statul codrul ne-a luat,
 Earba crește, veștejește
 Nici se paște, nici cosește.

Nu mai vezi turme de oi
 Nici cirezi de vaci, de boi,
 Earba crește, veștejește
 Nici se paște, nici cosește.

Doamne sfinte, ce am făcut
 Așa rău de ne-ai bătut?
 Noi tot Ție ne-nchinăm,
 Tot ca moșii ne rugăm.

Doamne sfinte, acest rău
 De va fi la sfatul Tău,
 Îl purtăm cu mulțumire
 Ducă-ne chiar la peire.

Ear' de n'a fi, ângerul
 Facă semn cu fulgerul,
 Facă semnul sfînta cruce
 Să știm drumu-'ncotro duce.

deputatul Dr. Beurle sentimentul de unitate între Germanii din Austria și cei din Germania. S'a luat cu unanimitate următorul decizie: Asociațiunea pangermană recerecă guvernul imperiului să păsească cu o declarație neîndoelnică față de abuzul ce se face de politica maghiari cu niște expresiuni pretinse ale împăratului german în scopul nimicirii culturale și limbii germane și al asupririi a peste 2 milioane conaționali din Ungaria.

10 Maiu. Nu există Român, a cărui inimă să nu fi svâcnit mai repede, al cărui piept să nu se fi umplut de mândrie și însuflețire entusiastă în ziua de 10 Maiu. Că Românul știe aprecia această măreață zi a istoriei neamului său și a existenței sale, o dovedesc splendidele sărbări din întreaga Românie. Toate localitățile Țării-Românești au sărbătorit în mod vrednic memorabila zi de 10 Maiu. În toate părțile și-a manifestat Românul sentimentul său de mândrie conștientă.

Dar' nu numai în România s'a simțit entuziasmul național. La Paris biserica ortodoxă-română a fost arhiplină, cu ocazia aniversării a 25-a a proclamării independenței României. La legățiunea română a fost în urmă o splendidă recepțiune.

Din incidentul sărbării străinii nepărtinitori apreciază în mod favorabil poziția României. Într-o altă amintim, că >Köln. Zig.< publică un elogios articol la adresa României, arătând meritele regelui Carol și accentuând, că România are azi o poziție onorifică în concertul celorlalte state.

Apponyi și pactul. În darea de seamă făcută înaintea alegătorilor săi din Iászberény și-a exprimat Apponyi convingerea, că Széll va încheia un pact, care să scutească agricultura noastră și să îndepărteze toate pedecile, cari s'ar pune în calea dezvoltării industriei și comerțului nostru. Pentru un pact mai nefavorabil, decum e cel de acum, nu se poate afla majoritate, pentru-că toți factorii, cari spriginesc acum guvernul, precum și acesta însuși își cunosc datorința de a pași cu energie contra acestui atentat îndreptat contra Ungariei.

Acțiunea Slovacilor. Conducătorii Slovacilor desvoaltă o intensivă activitate pe toate terenurile, mai ales prin comitate. Astfel pentru ședința ce se va ține de curând de congregațiunea comitatului Liptov, fruntașii Slovaci au înaintat o propunere în sensul căreia pe viitor să se folosească de limba slovacă în congregațiune. În aceasta au criticat apoi aspru presa șovinistă și școalele de stat, cari au menire să maghiarizeze naționalitățile. Ținuta bărbătească a Slovacilor îndispune tot mai mult pe compatrioții noștri maghiari și strigă >panslavism< la adresa Slovacilor, cari nu fac altceva, decât încercă să și valideze drepturile cetățenești și naționale.

Desnaționalizarea Polonilor. Guvernul berlinez continuă cu acțiunea pornită spre a desnaționaliza pe Polonii din Posen.

În Reichsratul german a fost depus și primit proiectul polon prin care fondul menit pentru colonizarea Rusiei apusene se ridică de la 200 la 350 milioane marce. Atară de aceasta s'a mai pus la dispoziția guvernului german 100 milioane marce, ca să cumpere în Prusia-apuseană și în Posen posesiuni pe seama statului și pentru scopuri silviculturale.

Cererea de agrafiare a condamnaților din Wreschen împăratul german a respins-o.

Lupta Slovacilor în comitate.

Congregațiunea comitatului Liptov a comis o nouă ilegalitate: a respins propunerea făcută din parte slovacă, ca în adunările generale să se poată folosi membrii slovaci de limba lor maternă, acceptând, propunerea deputatului Angyal, că numai cei-ce nu știu ungurește să poată vorbi slovacă. Comitele-suprem a aplicat acest conclud în aceeași ședință, detragând preotului Chabdra cuvântul, pentru-că a vorbit slovacă, deși știe ungurește.

Și cu d'al destea vor să infrice și acum pe Slovaci!

Pactul cu Croația. După-cum se anunță din Zagreb, în cercurile politice de acolo este lăfită părerea, că pactul între Ungaria și Croația nu va pute să încheiat nici anul acesta, ci chestiunea se va rezolva prin un nou provisoriu. Causa este, că guvernul maghiar condiționează pactul cu Croația de la încheierea pactului cu Austria.

Comisiunea austriacă pentru cuotă. Referent al comisiunei a fost ales în locul răposatului Beer, cavalerul polon Iavorszki, care a propus ca să se reînnoiască convențiunea stabilită la 1900 între comisiunile pentru cuotă și să se mențină până la 31 Decembrie 1909. Zdvitz a propus ca convențiunea să se prelungească numai până la 1 iulie 1903. Peste această propunere s'a trecut la ordinea zilei și s'a primit aceea a referentului. Pentru suportarea cheltuelilor comune s'a primit proporțiunea de contribuțiune de 65.6 pentru Austria.

Congresul sârbesc. Foaiă oficială din Budapesta comunică, că M. Sa a conces convocarea congresului bisericei sârbești pe 9 Iunie c. la Carloviș, cum și numirea oficială a lui Tallian de comisar regesc.

În legătură cu această amintim, că foile sârbești sunt nemulțumite cu numirea lui Tallian de comisar, ear' de altă parte ziarele maghiare șoviniste atacă de pe acum congresul, din pricină că el e compus în majoritate din radicali. Din cauza aceasta ele prevestesc, că congresul va fi dizolvat.

Sărbarea de zece Maiu în București.

Din prilejul memorabilei zi aniversarea a 25 de ani dela proclamarea independenței României, s'au aranjat, precum anunțasem deja, mari sărbări în întreaga țeara.

Sărbarea, deși împedecată de timpul nefavorabil, — a decurs splendid. Stradele erau ticșite de lume. Tot Bucureștiul era în picioare, stăpânit de un singur gând, de sărbătorirea zilei epocale.

Familia regală la serviciul divin.

În piața Romană, dela capul bulevardului Colțea, era ridicat pavilionul-capelă, în care s'a oficiat serviciul divin și s'au distribuit corpurilor de trupă, noue drapele.

La 10 ore sosesc Suveranii împreună cu micii principii. Principele Carol a fost îmbrăcat în uniformă de elev al școalei militare din Iași. La intrarea capelei familia regală este întâmpinată de d-nii miniștri, de I. P. S. S. Metropolitul Primat, de reprezentanții țărilor străine, de membrii birourilor corpurilor legiuitoare, de capii autorităților judecătorești și de oficerii superiori, veniți să primească drapelele. Serviciul divin a fost oficiat de I. P. S. Sa Metrop. Primat, încunjurat de cler.

O scenă mișcătoare.

Când Metropolitul a cetit sf. evanghelie, înaltului prelat au început să-i tremure mâinile, căci frigul devenise destul de simțitor. M. S. Regina a observat slăbiciunea bătrânului cap al bisericei și cu multă grație a înaintat până lângă I. P. S. Sa și i-a ținut evanghelia până ce a sfârșit de cetit capitolul.

Fapta aceasta a mișcat adânc în-treg publicul.

După sfințirea nouelor drapele, Suveranul le încredințează fiecărui comandant zicându-i:

>Îți încredințez, comandante, noul drapel și regimentul să fie vrednic de el.<

Când a prezentat noul drapel al batalionului II. de vânători, M. S. Regele a mai adăugat:

>Comandante, știi mărețele vitejii ale acestui batalion raportate în războiul din 1877; îți încredințez acest nou drapel și urez batalionului ca și pe viitor, când țeara va fi în primejdie, să repurteze aceleași succese ca și în trecut.<

Din vîrful drapelului atîrnă o panglică pe care e brodată de M. S. Regina următoarea inscripție:

>Roze pentru vii, lauri pentru cei morți.<

Elisabeta.

După predarea steagurilor, M. S. Regele a rostit o cuvântare care a mișcat pe toată lumea.

>Cu steagurile acestea, a zis Suveranul, armata română a câștigat victoria. Aceste steaguri au defilat înaintea armatei noastre, pornind drumul biruinței.<

>Aceste steaguri și-au îndeplinit în totul datoria. De aceea ele vor fi depuse acum în sala Tronului, unde vor

fi păstrate pentru ca generațiunea viitoare să ia imbold dela ele.

»Jurați acum voi toți de aici, că nici ploaia, nici petrele, nici tunetele, nici gloanțele și tunurile vrăjmașilor nu vă vor face să lăsați din mâni aceste stindarde.

»Incredințez dar' la fiecare regiment și batalion, cari au luptat în câmpiile de peste Dunăre, steaguri nouă, înconjurate de decorații și coroane, ca o amintire a gloriosului trecut.

»Steagul este pentru voi cel mai scump odor. Lui trebuie să ne închinăm cu dragoste și respect, căci reprezintă onoarea țării, pentru care noi trebuie să ne jertfim viața.

»Trăiască România! Trăiască armata!»

La aceste cuvinte, uralele mulțimei nu mai se sfirgeau.

Soveranii la defilare.

Pieța Victoriei devenise o mare de capete. Pe o parte a pieței erau ridicate tribuna primăriei, pavilionul regal și tribuna militară. În fața acestora erau tribunele ridicate de ministrul de interne.

Abia a sosit Soveranii la locul unde aveau să primească defilarea, a început o ploaie torențială cu grindină. Publicul era desolat. După treisferturi de ore contenind puțin ploaia, începe defilarea, tablou viu de o neîntrecută frumusețe, transpus de un entuziasm nețermurit. Defilarea începe cu elevii liceului »Mihailu Viteazul«, a școlii de meserii și institutului »Otescu«. A urmat apoi defilarea trupelor.

În capul fiecărui corp era generalul comandant. Pe rând acei generali treceau și se așezau în apropierea M. S. Regelui. Toate corpurile de trupă, cu drapele nouă, erau salutate de public. Batalional 2 vânători, care avea la drapel o broderie oferită după războiul de M. S. Regina și era înconunat, a fost salutat cu salve de aplause de asistență.

Cele din urmă trupe cari au defilat au fost cele din garnisoana București, puse sub comanda A. S. R. Principele Ferdinand.

În timpul defilării acestor trupe a plouat neconținut.

În fruntea regimentului 24 Tecuci a defilat și un țeran, care salvase drapelul acestui regiment în timpul războiului dela 1877; ear' în fruntea batalionului 3 de vânători a defilat un preot cu pieptul plin de decorații, amândoi martori ai neîntrecutei vitejii de pe câmpiile Bulgariei. Mulțimea le-a făcut frenetice ovațiuni.

DIN LUME.

Rusia.

În Moscova s'a constatat, că oficerii au retăcut răspândirea proclamațiilor revoluționare. Din cauza aceasta a fost dislocat un regiment de infanterie în interiorul imperiului. 18 oficeri și o mulțime de soldați au fost arestați.

Din Varșovia se scrie, că șeful de departament Cernoi a fost ucis în 20 l. c. pe drumul către Radoșiin. Ucigașii nu sunt prinși.

Visita lui Loubet.

În 20 l. c. a sosit Loubet în Kronstadt, unde era așteptat de Țarul. De aici a plecat la Țarscoe Selo. Cvarțirul l-a luat în palatul cel mare. La dineul de gală dat în onoarea presidentului, Țarul a ținut un toast, în care și-a exprimat speranța, că petrecerea lui Loubet în Rusia îi va da acestuia cele mai bune dovezi despre sentimentele, cari unesc Franța și Rusia. Ridică poculul pentru prosperarea și mărirea țării aliate. Loubet spune în răspunsul lui, că cele câteva ore au fost de ajuns, ca să constate în ce consonanță se află Rusia cu Franța. El bea pentru aliatul fidel al Franței.

În ziua următoare a fost mare paradă militară. La dejun a accentuat Țarul, că simpatiiile vii, cari stăpânesc armata rusă față de cea franceză reprezintă adevărata frățietate de arme, a cărei existență o poate constata cu satisfacție cu atât mai mare, că această putere imosantă nu are să spriginească intențiuni agresive, ci din contră are să contribuie la întărirea și susținerea păcii generale. În același sens a răspuns și Loubet.

Știri mărunte.

După-cum se comunică în mod oficial Poarta a dat iradeaua referitoare la consacarea lui Firmilian. Hotărârea a urmat în urma noilor insistențe depuse de Rusia.

În camera bulgară a recomandat deputatul caravelovist Vlaicoff, ca Bulgarii să renunțe la anexarea Macedoniei și să se mulțumească cu o federație balcanică.

Comitetul pentru neutralitatea Svediei și Norvegiei a îndrumat camera să ceară dela guvern, ca acesta să înceapă tractări în chestia permanentei neutralități a țărilor scandinave.

Flota japoneză va fi înmulțită cu 4 corăbii mari de război, doi încrucișători panțerați, 4 încrucișători de cl. II. 50 torpede și 15 zdrobitori de torpede.

După un raport consular din Üsküb, aproape de Male Planina a fost o nouă ciocnire între trupe turcești și bande revoluționare.

Șese batalioane Redif sunt destinate pentru paza graniței vestice a Macedoniei.

Știri sosite din cercurile curții engleze confirmă, că regele Eduard intenționează să viziteze după încoronare încă în vara aceasta mai multe curți.

Ziarul »Berliner Tageblatt« află din Petersburg, că țeranii s'au revoltat în localitatea Gisel. Dînșii au atacat pe cazaci. Acestia au tras cu gloanțe asupra lor. Prefectul Stepanoff, care a comandat focul, a fost ucis cu lovituri de cuțit.

SCRISORI.

Preot harnic.

Saeș, Maiu.

Parochia de care e vorba a fost de un timp mai îndelungat vacantă și precum și în alte parochii vacante se întâmplă durere, — parochienii au început a se depărta de biserică și a perde din religiozitate. Și acestea toate, durere, au provenit din cauză, că nu era preot local. »Cel-ce rabdă însă până în sfârșit se va mântui« se zice în scriptură. Răbdat-au, după-cum mi-se spune, destule acesti parochieni, alergat-au ani de-a rindul la preotul admi-

nistrator în lipsele lor creștinești grabnice.

În sfârșit a sunat și pentru ei ora bucuriei, căci în Dumineca dinaintea Crăciunului a fost introducerea noului preot în această parochie. Fetele tuturor parochienilor se înseninară, când după sfânta liturgie preonoratul domn protopop al tractului Sighișoara s'a pus în stânga nou alesului paroch și a început: »Iubiții mei creștini! Bucuria în ziua de azi a alungat departe întristarea din inima voastră, căci eată păstorul astăzi și-a aflat turma sa și prin o vorbire după-cum o știe pune d-nea la inima fiecăruia a store lacrimi din ochii celor prezenți. Eu la această instalare încă am fost. Eată deci, că ziua de 23 Decembrie 1901 a fost o zi de mântuire pentru parochia Șarpatac. Pusul s'a apoi nou alesul paroch pe lucru.

»Păstorul bun sufletul seu și-l pune pentru oile sale așa a zis nou alesul preot în vorbirea sa la instalare, care dete speranțe și încredere parochienilor sei încă din acea zi.

Țelina după-cum s'a spus mai înainte era grea de rupt, rădăcini vechi și groase. Până în grindeiu trebuie să se sloboadă plugul. La vre-o două săptămâni după acea zi neuitată, într'o Duminecă, cetește preotul nostru de pe hârție pe vre-o 20 bărbați și feciori dela 17 ani până la 35, care după provocarea preotului trebuiau dimpreună cu toate fetele și copiii de repetiție să vină încă în seara acelei Dumineci la școală. Aici seara toți s'au prezentat. Preotul într'o vorbire potrivită explică acestora »Înmernătatea cântării« și făcându-le plăcută această propunere, s'au entuziasmat cu toții, încât au cerut a se înscrie pentru formarea unui cor bisericesc și s'au obligat în scris pentru cercetarea unui curs de cântări în fiecare seară dela 7 până la 9 ore. Și eată, că în termen de 6 săptămâni le-au succes a învăța cântările liturgice perfect după note. Unele din aceste cântări și în două voci. Mare fu bucuria parochienilor, când într'o Duminecă noul cor a surprins tot poporul cu cântările lor dulci, cântate regulat și cu tact. În acest cor cântă următorii coriști: Z. German, cantor, N. Precup, I. Fleșar, I. Muntean, M. Crăciun, I. Nicoară, epitrop II. Vis. Hoisan, Z. Buzaș, M. Dobre, I. Cristea, P. Cristea, P. Cristea, Nic. Călbează, G. Duma, V. Duma și D. Dobre. Afară de acestia apoi toate fetele și copii de școală. Așa o atragere față de biserică au căpătat parochienii prin acest lucru frumos, încât biserică e foarte cercetată de creștini, atât la sfânta liturgie, cât și la vecernie în toată Dumineca și sărbătoarea. Cu școala de catechisațiune încă nu rămâne dator cu nimic noul preot, căci bine știe că e ordin din partea Veneratului Consistor archidieceșan și din partea onoratului scaun protopresbiteral și așa în fiecare Duminecă și sărbătoare, regulat ține catechisațiune cu tineretul dela 3—5 ore d. a.

A mai înființat o școală pentru »Cetii și scris« unde se adună toți bărbații dela 25 până la 40 ani, care au rămas de nu știu scris și cetii și în fiecare Duminecă și sărbătoare se ține școală dela 1—2 ore d. a. regulat. Unii dintre acesti școlari, deși bătrâni, astăzi

încep a-și scrie numele cu mâna lor spre mirarea tuturor.

Grădina și curtea parohială sunt închise cu gard trainic de 1½ metru înalt, cărări regulate până la ușa bisericeii. Mai fusesem eu în anul trecut odată în Șarpatoc, și la biserică, dar erau toate în jurul bisericeii și a casei parohiale negleșite și căzute în ruine. De aceea nu pot să nu îndemn pe parochieni a nu slăbi, ci a da ajutor din toate puterile noului paroh, care lucră cu atâta zel și abnegațiune pentru înaintare, căci iubește tot ce e bun și frumos.

Intr'ale serviciului încă suntem prea mulțumiți cu noul preot, căci ne servește din inimă și cu atragere atât în sf. biserică cât și la alte servicii bisericesti. În afacerile politice încă nu rămâne dator cu nimica, căci reprezintă poporul românesc în toate afacerile comune față de cei câțiva Maghiari ce locuiesc în comună, așa încât s'au exprimat unii dintre ei: *»No hát, most van rend a Románoknak«*.

Ioan, abonent.

Din luptele Burilor.

Comandantul bur *Ioosta*, care ajunsese prins în mâinile Englezilor, dar scăpase, a venit în Europa. Prin toate orașele și orașelele mai mari a ținut conferențe în favorul Burilor. El a fost și în Sibiu. Într'una din aceste conferențe a povestit următoarele: De când sunt în Europa, m'au întrebât mulți, pentru-ce n'am ales pe Botha, De Wett și Delarey încă dela începutul războiului ca comandanți. Europeanii nu cunosc împrejurările dela noi. Noi n'avem armată, Burii sunt țărani simpli, nu soldați; ei au trebuit să învețe în decursul luptelor măiestria războiului. Botha, De Wett, Delarey și alți au fost la începutul războiului țărani ca și ceilalți. Ei au dovedit la deosebite ocaziuni, că ne pot conduce bine și de aceea i-am ales de comandanți. Felul nostru de luptă e potrivit firii poporului nostru, țării și cunoștințelor noastre. Englezii luptă deja de 2½ ani contra noastră și n'au ajuns mai departe ca unde au fost la începutul războiului, deși au 250 mii de soldați în Africa-de-sud, cu cari luptăm 20 mii. 80 mii dintre Englezi sunt legați de fortărețele cele mici, pe cari le-au zidit pentru scutul liniilor ferate. Aceștia sunt perduți pentru războiu. Aceasta e un avantaj pentru noi, căci știm cel puțin unde stau Englezii. Unde e o fortăreață sunt și soldați englezi, unde nu e, nu sunt. Știind acestea putem lucra și noi mai cu plan. Liniile ferate le lășăm în pace, pentru-că Englezii aduc cu trenul și de-ale mâncării în castrile de concentrare, unde sunt ținute femeii și copiii de-ai Burilor. Dacă am strica liniile ferate, Englezii ar pute zice, că n'au ce să dea de mâncare la sœurnele femeii și copiii. Englezii mai aduc și tot felul de lucruri, pe cari le luăm dela ei mai târziu, când îi prindem. Mai toți luptătorii buri au acum puști englezești cu munițiune, tunuri englezești și haine englezești. Soldații englezi se dau prinși foarte ușor, de multe-ori fără să impuște baremi odată.

Ei știu, că Burii nu le fac nimic, fără le iau armele și îmbrăcămintea dându-le apoi drumul.

Soldații de acum ai Englezilor sunt cât se poate de ticăloși. Cei mai mulți sunt proletari de prin orașe, mulți buni de spital, dar' nu de câmpul de luptă. Nici unul nu se înrolează în armată mânat de iubirea de patrie, ci numai din cauza simbriei celei mari. Fiecare primește, pe lângă întreținere, aproape 5 fl. pe zi. Oamenii aceștia își pot câștiga în Africa o frumuseță sumă de bani, de aceea nu ne putem mira, că-și cruță vieța și se dau prinși cu orice prilej. La început am avut contra noastră vitejele trupe engleze de linie; soldații aceștia sunt înesă sau morți sau au fost trimiși ca invalizi acasă.

Din întâmplările războiului a povestit între altele și următoarea: Un despărțământ de vre o 200 Buri aflase, că se apropie o trupă engleză mai mare. Burii s'au pus la pândă lângă țărmul unui riu, aproape de un vad. Cele mai multe râuri din Africa-de-sud au niște ripe foarte înalte, pe vremea ploilor crește în ele apa până la 30 metri. Din trupa engleză a venit mai întâiu o patrulă. Ea oșlări prin vad, fû prinsă de Buri și trebuî să se desbrace de uniformă, pe care i-o îmbracă un Bur. Burul acesta trecu înapoi prin vad și apropiindu se de avangarda de vre o 20 de soldați a trupei engleze, făcu un semn, că nu e nici un dușman în apropiere. Englezii trecură fără nici o grije prin vad și fură toți prinși, fără să dea nici o pușcătură. Și aceștia au trebuit să se desbrace. Douăzeci de Buri s'au îmbrăcat în uniforme engleze și înșelară trupa engleză. Când au ajuns lângă riu, s'au pus la odihnă — nici 200 pași departe de Buri. Soldații s'au pus jos, tunarii au desprins caii, oficerii au început să se joace de a mincea. Burii au început dintr'odată să puște, mai ales pe oficeri, și toată trupa engleză înspăimântată s'a predat.

Adunare învățătorească.

Adunarea de primăvară a despărțământului Sibiu al reuniunii învăț. gr. cat. din arhidieceasă s'a ținut anul acesta la 19 Maiu st. n. a. c. în comuna *Buia*, comitatul Târnavei-mari. Fiind comuna la o depărtare de 11—12 chlm. de gara Șica-mare, Buienii au trimis la gară mai multe trăsuri, pe cari le-au pus la dispoziția celor sosiți la adunare. Ajunși învățătorii acolo, — după invocarea spiritului sfânt — au asistat în corpore la examenul final ținut cu elevii școlii populare gr. cat. din Buia. Examenul s'a ținut sub presidiul M. onor. domn administrator protopopesc *Nicolau Iogan*, care în acest scop se află de câteva zile pe *»Valea Buii«*, și în prezența unui număr însemnat de poporeni. Elevii s'au examinat din toate obiectele prescise de planul de învățământ, arătând peste tot progres îndestulitor. Terminându-se examinarea elevilor M. onor. domn adm. prot. prin o potrivită vorbire încheie anul școlar, îndemnând prin sfaturi părintești poporul să facă tot posibilul, ca să-și vadă odată terminat noul edificiu școlar; totodată arată po-

porului însemnătatea întrunirilor învățătorești și îl invită a lua parte la adunare.

După acestea președintele despărțământului, dl Leon Maior prin un frumos cuvânt de deschidere, declară adunarea desp. de deschisă. Constat cu plăcere, că astă-dată au binevoit a ne onora cu prezența, pe lângă dl administrator prot., care spre mândria noastră fie zis de când e în fruntea acestui protopopiat a dovedit în repeșite rinduri că-i zace la inimă înaintarea și prosperarea învățământului și totodată a dat dovezi, că este un adevărat binevoitor și cald spriginitor al învățătorilor și următorii preoți: Ioan Hulea, preot în Buia, Ioan P. Vlad, preot în Șaldorf, Ioan Staicu, preot în Șelcău și Ioachim Vintilă, preot în Călvășer cum și notarul comunal de acolo.

După deschidere urmează aprecierea examenului. Era o adevărată plăcere să ascuți cu câtă pricepere și seriozitate discutau învățătorii asupra acestui punct, și dacă tinărul învățător din Buia, dl Nic. *Canciu* pe viitor va ține cont de indigitările date cu acea ocaziune, va deveni un foarte bun învățător. Cu acestea fiind timpul înaintat ședința I a s'a încheiat și ne-am întrunit cu toții la masa ospitală a dlui preot Hulea. S'au rostit și câteva toaste.

Ședința II.

După deschidere se cetesc disertațiunile: *»Recunoștința poporului față de învățător«*, de inv. D. *Bleuca* din Boarta și: *»Disciplina ca factor principal al educațiunii«*, de învățătorul din Armeni *Nic. Petrescu*, cari au fost declarate din partea învățătorilor pe deplin succese. Pentru ținerea adunării de toamnă s'a ales comuna Armeni, unde se vor ține două prelegeri practice, una din istoria patriei, de învățătorul din Armeni, alta din comput, de învățătorul din Sibiu *Com. Gligor* și o disertațiune pedagogică, de *M. Ciungariu*, învățător în Ocna-Sibiuului. Oficialii despărțământului au fost realeși. După cetirea unor rapoarte de interes mai mult administrativ președintele mulțumind învățătorilor pentru zelumul dovedit, precum și poporului din Buia și conducătorilor sei pentru călduroasa primire făcută învățătorilor, declară adunarea de închisă. Dl administrator protopopesc răspunde mulțumind pentru buna conducere a acestei adunări, roagă pe învățători, ca fiecare să se nisuiască a contribui după puteri, ca acest despărțământ și pe viitor să ocupe un loc de frunte între celelalte despărțăminte ale reuniunii arhidieceșane.

După adunare învățătorii au vizitat în corpore vechiul castel aflător în acea comună, în care se vorbește, că ar fi locuit odinioară timp de 6 săptămâni vestitul Voievod Mihaiu-Viteazul. Castelul — se zice — că a fost zidit în anul 1300. Pe timpul când a locuit Mihaiu-Viteazul într'însul era proprietatea familiei Toldy de Toldy, ale cărei insignii se ved pe fruntarul altarului din capela, ce se află în curtea numitului castel.

Lipsind actualul proprietar al castelului de acasă, nu am putut afla și alte amănunte cu privire la trecutul lui.

Adunări învățătorești.

De pe Valea-Almașului Maiu 1902.

Adunarea învățătorilor rom. gr.-or. din tractele protopopești ale Clujului și Ungurașului s'a ținut în Jimborul-mare la 1 și 2 Maiu st. n. a. c. sub prisiul Rev. domn comisar metr. Dr. Eusebiu Roșca.

Încă în preseara adunării se putea observa o vie mișcare de învățători, adunându-se din deosebite părți, pentru a se consfătuși asupra marilor chestiuni școlare ce ne preocupă.

În dimineața zilei de 1 Maiu la 1/8 ore, învățătorii, poporul, tinerimea adultă și cea școlară, au așteptat pentru întimpinare pe Rev. domn comisar la comuna Chendermal.

Erau acolo bătrâni, bărbați, juni, tineri și femei cari se bucurau, că li-se dă ocaziune pentru de a-și exprima față de oaspele lor iubirea și recunoștința ce-i păstrează, nu numai ca unui fiu al acestui ținut. Atât învățătorii cât și poporul și tinerimea ocupau loc în ordine de ambele laturi pe drumul ce duce spre Jimborul-mare. Primul cuvânt 'i-l'a ținut iubitorului oaspe harnicul preot dl Gavril Murășan salutând pe dl comisar în numele comunei bisericesti. După dînsul ia cuvântul învățătorul din Bălan dl Ioan Georgea, care îi adresează cuvinte frumoase de salutare în numele corpului învățătorec, Ear' în numele tinerimii și al elevilor de școală vorbește învățătorul local dl P. Bura, care fiind, începe a vorbi Rev. domn comisar și în cuvinte frumoase mulțumește tuturor pentru dragostea și ospitalitatea arătată față de domnia Sa.

De acolo am pornit în ordine spre sf. biserică din Jimborul-mare, unde s'a celebrat sf. liturgie prin Rev. domn comisar, protopopol tractului Unguraș M. Onor. domn Paul Roșca și părintele G. Curea din Dol. La finea serviciului divin delegatul consistorial a ținut o vorbire foarte acomodată și instructivă poporului, prin care dovedește cu exemple cât de mare lipsă e, ca omul să-și lumineze mintea prin școală. A fost ascultat cu atențiune încordată și de-a

Dumnezeu, ca acele cuvinte să încolțească în inima fiecărui ascultător! În urmă invită și poporul și pe cei prezenți a lua parte la adunare. După luarea dejunului se adună cu toții în școala confesională gr.-or. care era frumos împodobită.

Când sosește, d-nul comisar e primit cu cântarea imnului »Impărate cerec« intonat de corpul învățătorec fiind prezenți inteligență și popor din loc și jur. Urmează cuvântul de deschidere rostit de președintele, care atrage atențiunea corpului învățătorec, ca să dezbătă cele puse la ordinea zilei cu toată serioșitatea, ca adunarea de acum să lase fructele dorite. Să face apelul nominal.

Să constată prezenți vre-o 35 membri învățători și vre-o 10 preoți din cari unii ocupă posturi de învățători. Nu pot trece ne amintit la acest loc, că unii din domnii învățători ai tractului Cluj (13 inși) au escelat prin absență, ceea-ce cu dorere constată și prisiul, cu atât mai virtos, că nici nu 'și au motivat absența.

Și neinteresul acestor membre moarte pentru conferențele învățătorești e cu atât mai virtos demn de apostrofa, fiindcă din partea Prea Vener. ordinariat li-s'au regulat un anumit diurn cu ocaziunea participării la astfel de conferență. Dar' așteptăm că doar' va veni oara de și morții vor învia.

Prisiul cetește drepturile și datorințele membrilor: provoacă ca în decursul desbaterilor să se acomodeze acelor dispozițiuni.

Să aleg 2 notari în persoanele dlor Moldovan înv. în Tresnea și Albui, din Cojocna. Ear' în comisiunea verificătoare să aleg domnii preoți-învățători Ioan Andreiu Domșa din Rachiș și Opriș din Aghirbici.

Indată după constituirea biroului conferența decide a trimite Escel. Sale dlui Metropolit o telegramă, prin care conferența își exprimă omagiul și iubirea față de Escel. Sa.

Învățătorul Petean cetește operatul seu: »Cari sînt ocupațiunile laterale ale învățătorilor străine de chemarea învățătorească«. După-ce finește, asu-

pra celor espuse în acest operat, se începe o vie discuție între membrii, la care contribuie cu sfatul înțelept și Rever. domn comisar și cetește membrilor și circularul Prea Ven. ordinariat, care se ocupă cu piedecile ce pun stavilă progresului școlar la noi.

Lucrarea dlui Petean să constată de bună și pe baza acesteia se aduce un conclud hotărît.

La 1/12 ore ședința primă se închide și să anunță ședința a doua la 3 ore p. m.

Ședința a II-a.

Ședința a II-a se începe la 3 ore p. m. Se cântă »Christos a înviat« și apoi urmează o propunere practică despre adiectiv tractată prin învățătorul local dl P. Bura. După-ce finește prelegătorul, ține o altă propunere practică a învățătorului din Jaca I. Magiar, despre tema: »Conjugarea verbelor în limba maghiară presinte, forma nehotărîtă«. Se face, apoi după-ce s'au dimis băietii acasă, critică asupra lecțiunii predate de dl P. Bura. Se constată de foarte bună. La 5 ore p. m. ședința se închide, și să anunță ședința pe ziua următoare la 7 ore.

(Va urma).

Date statistice

din arhidieceasa gr.-or. a Transilvaniei pe anul 1901.

(Urmare și fine)

Causele, cari aduc cu sine această nefavorabilă stare de lucruri, sînt mai multe. Ca cele mai de căpetenie sînt: lipsa de candidați cualificați, lipsa de mijloacele necesare materiale ale comunelor bisericesti pentru salarizarea învățătorilor, în multe locuri înse și numai lipsa de voință de a alege învățător definitiv, sperând astfel a scăpa de îndatorirea plătirii salariului normal și mai ales a cuincuenaliilor. La aceste se adaugă pentru multe cazuri și lipsa de stăruință și conștiențioșitatea recerută a organelor inferioare administrative bisericesti școlare, cari, parte din temere de a nu se strica cu poporul, parte din interese particulare, sau cedează prea cu înlesnire dorinței poporului de a scăpa

Țigani și popa lor. *)

I.

Doamne! da multe neamuri de oameni mai sînt pe lumea aceasta! Fiecare după firea și menirea sa, precum adecă 'i-a fost ursita, ca și vasele olarului: unele de cînste, altele de ocară, de și toate sînt din un fel de lut.

Neam și neam! hm! mare deosebire, mare taină!

O întemplantare, boieri d-voastră, cu un așa neam de oameni, nu tocmai din cei mai de cînste, vreau să vă povestesc, dacă-mi dați voce. Să nu gândiți însă

*) Această povestire manuscrisă a descoperit-o printre niște hârtii ale lui, vechi cam de vre-o zece ani, scriitorul Caragiale. El nu știe cine 'i-a trimis-o spre cercetare sau publicare, dar' vîzî, că e un Ardelean. Aflînd-o bună a publicat-o într'o foaie de dincolo și noi o reproducem în »F. Pop.« fiind scrisă de unul de ai noștri. Red.

că e poveste, ca de ale d-lor Slavici, Gane ori Vlăhuță; nu, ci e întemplantare adevărată, așa să știți!

Dați-mi dar' voce să încep, ear' d-voastră fiți buni și ascultați.

Pe vremea când eram băiat la proposeală în școala cea mare dela Episcopie — și de atunci e cam de mult, că la mine, vorba celuia, de mult a trecut d'amiază în de-seară — în satul numit »Puradea« creștinii de legea românească erau toți Țigani: faraoni de viță și porodită, oameni și mai săraci și mai cu dare de mână, mai mulți lipsiți decît cu prindere de, dar' cu firea lor făloși ca niște nemeși ungurești din vremile lor cele bune.

Ei aveau casă, în care-și găzduiau pe popa lor, și aveau și o bisericuță, făcută de un episcop milostiv. Numai popă nu-și prea căpătau, fiindcă de, Țiganul tot Țigan era pe acea vreme și în țeara Ardealului; nu-'i venea nimănui prin gând să-l pună pe o treaptă

cu cealaltă lume, ca în vremea noastră. Și mai era încă ceva: Țigani voiau ca popa să le dee, ear' după legea românească popa trebuie să capete dela credincioși. Din astă pricină, numai oameni cari nu voiau să piară de foame pe alte locuri se făceau popi în Puradea, de unde se duceau ei în scurtă vreme să înceapă altă negustorie.

Dar' Episcopul de pe atunci era om cu multă dragoste cătră turma sa cuvîntătoare — Dumnezeu să-l lierte. — Preasfinția Sa 'și-a pus în gând pe vremea aceea să facă oameni din Țigani din Puradea, căci își zicea Sf. Sa: și Țigani din Puradea sînt oi d'ale mele și pe ei trebuie să-i pasc cu cuvîntul lui D-zeu, că am să dau seamă pentru sufletele lor.

Drept ce Preasfinția Sa, ca să poată căpăta popă în Puradea, păstor la o turmă țigănească, a hotărît să dea pe fiecare an câte 200 florini aceluia care va slui cu credință în Puradea.

de sarcina susținerii școlii confesionale, sau împedecă de-adeptul alegerea de învățători definitiv, sau nu stăruie cu tot dinadinsul în această direcțiune.

III. Din raportul senatului școlar.

Catechisarea.

Elevii de confesiunea noastră au cercetat școli străine în cursul anului școlar 1900/1 în număr de 10,384, anumiți:

1. Institute pedagogice	46
2. Gimnasil	749
3. Școli reale	121
4. > comerciale	11
5. > civile	290
6. > elemen. sup.	318
7. > > gr.-cat.	774
8. > > rom.-cat.	243
9. > > ev. lut.	153
10. > > reform.	189
11. > > unitare	—
12. > > de stat	4190
13. > > com.	2298
14. > > de reun. priv.	149
15. > > de meserii	226
Total.	9757

Catechisarea lor s'a făcut de regulă prin parohii nostri locali; unde nu sânt parohii, fiindcă nu avem parohii de ale noastre, precum și unde numărul școlilor și al elevilor este prea mare și de mai multe categorii, s'au instituit cateheți anumiți din persoanele bisericesti, ce stau la dispoziție, și acestora pe lângă ajutoarele, ce se dau dela stat spre acest scop, li-s'au votat și din partea consistorului oare-cari remunerațiuni.

Esamenale de calificare cu candidații de învățătorie s'au ținut în Iunie și în Decembrie 1901.

Candidați au fost 67. Din acestia 47 au fost declarați calificați; 15 au fost îndrumați la corigență; 5 la repetirea examenului întreg.

Visitarea școlilor s'a făcut prin protopopi, afară de aceea s'a continuat și prin comisari speciali numiți de consistor. Din rapoartele prezentate de acesti comisari s'a constatat, că aceste visitațiuni sânt de mare folos, căci visitațiunile protopopilor au caracter mai

mult administrativ, mai ales, că după împrejurările date nu pot fi totodată și bărbați de specialitate.

Ajutoare s'au votat școlilor și învățătorilor și unor cateheți, din bugetul anului 1901 în suma de 8110 cor.

Stipendii s'au dat pe anul 1901/2 în suma de 15120 cor.

Conferențele învățătoresci s'au ținut în anul 1901 în zilele de 5—7 Aprilie în 18 cercuri. Participarea învățătorilor n'a fost în toate cercurile după-cum s'ar fi așteptat. În unele cercuri fiind frecventarea mai slabă și numărul învățătorilor calificați mai mic și rezultatul lucrărilor a fost mai puțin satisfăcător. Față de cei neglijenți consistorul a aplicat amende în bani pentru absentările lor nescusate și nescusabile. Din mai multe comune învățătorii au fost împedecați a participa prin lipsa de bunăvoință a comitetului și epitropiilor parohiale, cari n'au voit să le elibereze micul diurn și spesele de drum; și față de aceste organe, cari au lipsit dela datorința lor față cu promovarea intereselor școlare, consistorul a luat și va lua dispozițiile necesare pentru ca pe viitor această omisiune să înceteze.

Despre dări și aruncuri.

(Urmare).

Adausul general la darea de venituri.
(Pótadó).

Adausul general la darea de venituri se compută

a) la moșie, la case supuse dării de chirie și la instituturile de bani îndatorate la scoteli publice cu 30 procente după darea directă scotită pe anul curent;

b) cu 40 procente după darea de clase după case, tot conform dării computate în anul curent;

c) după darea de venit clasa III. computată pe anul curent.

I. dacă darea aceasta nu trece, luând de basă 600 cor., peste 60 cor. 10%.

II. dacă luând de basă 600 cor. trece 60 cor. 35%;

d) după darea de venit cl. IV., precum și după darea de rente și camete computată în anul curent, 30%.

Organele însărcinate cu computarea acestui adaus au să lucreze astfel, ca sumele felurilor de dare să fie rotunzite așa d. e. 32 cor. 80 b. se vor lua drept 34 cor.; sumele sub 2 cor. nu pot fi rotunzite.

Cel-ce are scutire temporară de dare plătește 20%, adaus după darea, ce ar fi trebuit să o plătească, dacă n'ar fi fost scutit.

Încetând scutirea de dare la un proprietar de casă în decursul anului, trebuie să plătească începând cu ziua încetării după darea de chirie 30%, după darea de clase 40% adaus general.

Din adausul general la darea de venit se scade în favorul celui însărcinat cu aceasta dare:

a) 10% din cametele plătite sau datorite în anul ultim după capitale întabulate la cartea funduară, dar' numai dacă și cametele au fost întabulate în formă ipotecară și au fost scotite în anul premergător ca o sarcină.

b) La capitalele împrumutate și întabulate, cari se plătesc în anuități, se scad pe toată durata plătirii 10% din cametele de pe un an. Cametele după dările de stat întabulate încă nu se scotesc.

Sarcinile acestea trebuie fasonate.

În fasiune trebuie să se spună mărimea cametelor de pe un an după capitalul, ce mai restează, datul contractului și al întabulării, numele creditorului și locuința lui. Tipărituri pentru aceste fasiuni se capătă gratuit la primărie. Fasiunea trebuie dată până la finea lui Ianuarie primăriei comunale și cel-ce a înaintat o primește o adeverință.

Neputând face la termen aceasta fasiune din cauza unei pedeci, pe care n'a putut-o birui, poate să înainteze până la 15 Octomvrie o rugare de desvinovățire, asupra căreia hotărăște în prima instanță direcțiunea financiară, într'a doua și ultima ministerul de finanțe.

De adausul general la darea de venit sânt scutiți: a) cei-ce plătesc dare de venit cl. I.; b) cei-ce plătesc dare de

și 200 florini pe vremea cea erau bani, nu glumă!

Și cu toate aceste nimeni nu se îmbulzia să fie popă în Puradea, după ce atâți inși n'au putut-o duce. — Puradeii erau discreditați, le eșise nume rău. Ear' Țigani, tot Țigani, ei când au simțit că Preasfinția Sa dă bani pentru ei, crezându-se oameni de preț, fac gură și cer popă cu stăruință, amenințând că de nu li-se dă ei își leapădă legea. se fac noi.

Atunci tot Preasfinția Sa, ca să nu-și piardă turma cea neagră, a pus ochiul pe un popă certat, părintele Avrinte, și a hotărât să-l trimită popă în Puradea, căci părintele Avrinte, ca om tânăr, neînsurat, învățat vrășmaș și pe față și pe dos, făcuse mai multe poșne, și nu era chip de a-l canoni. Ca în chip de cel mai strănic canon, a hotărât dară Preasfinția Sa să trimită pe părintele Avrinte popă în Puradea.

Și ce-a hotărât Preasfinția Sa a și împlinit.

II.

Nici când intră Episcopul pentru întâia dată în reședință nu-i primit cu mai mare alaiu decât cum a fost întimpinat părintele Avrinte, când a intrat în Puradea, căci toți «puradeii», cu câțel, cu purcel 'i-au eșit înainte până în dealul de lângă sat: cei mai cu stare călare pe cai, ceilalți călare pe băț.

Când 'și-a văzut părintele Avrinte turma cea nouă, și dela turmă a aruncat o ochire la satul din vale, când a văzut pe cei mai mulți din fii săi sufletești costumați ca Adam până a nu mânca din mărul cel cu pricina, și locuințele lor ca niște mușuroae întinse cum a dat întâmplarea pe o vale prăprăstioasă, atunci Sfinția Sa nu s'a putut opri în gândul său să nu-și zică: »Ferice de tine, Avrinte, că de aici n'au să te mai scoată, doară numai la furci!»

Mare vorbă!

Și părintele Avrinte credea că are dreptate, fiindcă Puradeaua era a treia parohie în care, tot din rău în mai rău fusese trimis spre pedeapsă.

Nici vorbă: pentru Puradea nu se putea găsi popă mai nimerit ca părintele Avrinte. El în felul său și despre o parte semăna cu vestitul popa Tanda al dlui Slavici, numai cât era mai iscusit ca popa Tanda, fiindcă învățase multă carte și prin țările nemțești.

În scurtă vreme părintele Avrinte 'și-a câștigat dragostea puradeilor săi, căci el știa mulțime de meșteșuguri: să cânte cu dipla, altfel ca un Țigan, să scobească în lemn și să împletească corfe — meșteșugurile Puradeilor.

Și ce fericiți se simțiau Puradeii, când se vedeau la lucru cu popa lor, care era mai meșter decât toți și le arăta cum să scobească mai neted și cu împreștături lingurile »dă paltin, dă lemn

venit cl. IV., dacă venitul lor nu ajunge la 3000 cor.; c) membrii de familie, cari plătesc dare de venit; d) cei scutiți de darea de cl. III.; e) fabricile și instituturile ajutate de stat, pe cât timp sînt scutite și de alte dări.

Adausul la darea de venit e o dare de stat, după care nu se pot face aruncuri comitatense, comunale sau școlare.

În cazul, când pe baza fasionării s'ar arăta față de adausul general un plus, ștergerea se poate face numai până la suma adausului.

Scăderea adausului general se face pe baza fasionării din oficiu. Cel nemulțumit poate recura în curs de 15 zile la direcțiunea financiară, dacă conșpectul măsurării a fost depus la oficiul comunal.

(Va urma).

PARTEA ECONOMICĂ.

Sădirea drumurilor cu pomi.

Cine ar fi mai crezut înainte de asta cu câțiva ani, ca să ajungem și timpul acela, ca să vedem și pe la noi sădindu-se chiar și pe marginea drumurilor de țeară pomi? Aceia, cari n'au crezut, pot să vadă acum cu ochii lor proprii, de oare-ce s'a început și în comitatul Făgărașului pe drumul de țeară, pe partea de mează-zi sădirea astorfel de pomi.

Oamenii noștri, când văd astfel de lucruri nouă, de cele mai multe-ori clătină din cap și și-le esplică în cele mai multe cazuri într'un mod greșit, ca și în cazul despre care vorbim. — Ba, că acum o să plătim mai multă dare, ba că acum o să plătim mai mult birșag, la cas când careva ar rupe o astfel de altoaie sau ar culege vre-o poamă din acelea ș. a. Nici una nici alta însă nu se va întâmpla, dacă oamenii noștri vor fi cu ceva mai multă grije față de acelea.

Folosul obșteasc, care va urma, după-ce vor crește altoile sădite, va fi cu mult mai însemnat, decât se poate

dă al bun și să împletească deosebite feluri de corfe și corfițe, pe care să le vîndă la domni.

Cum se va fi simțit părintele Avrinte între credincioșii sei, numai Sfinția Sa va fi știut, că era om cam tăcut și n'a spus legănat cuvînt.

A scobit el părintele Avrinte multe linguri împistrite și a împletit multe corfe și corfițe în desfătata societate a Puradeilor, fără să se fi întemplat ceva mai însemnat în parochia sa, în care el era adevăratul centru de acțiune și focar de cultură, până-ce într'o bună dimineață Rălea, voivoda cel vestit, s'a supărat pe sat și s'a dus pe ceea lume.

Nu e glumă când moare voivoda. Atunci tot satul e pe talpe și se îmbracă în jale.

Că voivoda e capul satului, omul cel mai cinstit și temut. Ear' Rălea fusese voivodă vr'o 30 de ani, și nu era Țigan în Puradea care să nu se fi scăr-

crede acum. De o parte drumurile nu vor fi așa uscate și pline de prav ca acum, de altă parte poamele, cari se vor vinde pe calea licitațiunei publice, pot să le cumpere tot locuitorii comunei respective, ca și iarba de pe șanțuri. Afară de acestea, după-ce vor crește încâtva pomii sădiți, drumurile vor ave o privesite cu mult mai plăcută, ca cum au acum.

În scopul sădinei drumurilor de țeară cu pomi, s'au estradat din grădinile de pomi ale statului, în anul 1900 67 mii bucați de pomi cu o trupină de 2 metri de înaltă, ear' în anul curent s'au estradat 118,565 bucați de meri, 48,891 peri, 78,802 pruni, 67,937 cereși și vișini, 41,825 perseci, 2463 manduli, 9509 nuci și 9935 altoi mestecate, ceea-ce face cu totul 377,993 bucați.

Pentru-ca sădirea să se poată face mai cu succes, s'a instituit în centrul comitatelor un fel de cursuri de câte 4 zile pentru drumarii aplicați la drumurile de țeară, ca aceia să și poată însuși cunoștințele mai neapărat de lipsă pentru sădirea și apărarea pomilor, ear' pentru magistri de drum s'a instituit un curs de câte 10 zile, care se ține în fiecare an în câte 9 locuri anume designate spre acest scop.

Pe drumurile de țeară sădirea o face statul pe spesele sale, ear' pe drumurile comitatense și comunale trebuie să o facă administrația drumurilor respective. Sădirea o fac drumarii aplicați și cu alt personal angajat pe plată sub supravegherea magistrilor respectivi de drum.

Sădirea pe drumuri se face ca și cea de prin grădini. Pomii se așează într'o groapă de mai înainte făcută, apoi rădăcinile se astupă și îndesă cu pământul scos din groapă, se implântă doi pari mai groși de stejar cât trupina de înalți pentru apărare și apoi se bat pe amândouă lăturile aceloră: dedesupt, la mijloc și la vîrf câte doi lățșori de brad, printre cari se trag împrejurul trupinei pomiișorului mai mulți mărăcini, ca acela se nu poată fi rupt așa ușor.

Pentru-ca sădirea drumurilor cu pomi să poată fi dusă la bun sfîrșit, cele 22 școale de pomărit ale statului

pinat pe urmele ce i-le-a lăsat biciul cel indoit a lui Rălea cel vrăjmaș.

De aceea mare fusese autoritatea lui Rălea între puradei, și când a murit el n'a fost față țigănească, care să se smolească de supărare.

Două zile și două nopți a ținut priveghiul la voivoda Rălea, ear' a treia zi a fost îngropare și comandare. Și ceea-ce n'au auzit și n'au văzut Puradeii până atunci, atunci, au auzit și au văzut: părintele Avrinte la îngropăciune a ținut în cinstea lui Rălea-voivoda o predicăție în limba țigănească, dar' așa de cu foc, încât toți Țiganii de supărare se loveau cu pumnii în piept și plîngeau și se tînguiau, și în așa limbă țigănească curată, că cei mai incușiți Țigani ar fi jurat, că popa lor știe țigănește mai bine decât ei.

Dacă până acum părintele Avrinte fusese iubit și cinstit de credincioșii sei, predica ce a ținut la îngropăciunea lui

au fost lărgite de așa, ca să se poată procura din acelea materialul de lipsă respectiv, ear' ca acelea să poată corespunde mai ușor scopului lor s'au procurat din străinătate ca la 600 de mii bucați de pruni nobili, din cari să se poată lua mlădițele de lipsă pentru altoit.

Sădirea drumurilor cu pomi nu se face peste tot locul cu același soi de pomi, ci pe câte un loc se sădesc meri, pe altul peri, pe altul earăși pruni, nuci, perseci, cereși sau vișini și numai pe unde pământul nu corespunde de loc sădinei pomilor să concede sădirea de arbori.

Pe oamenii noștri, cum am zis și mai sus, îi prinde mirarea, când ved asemenea lucruri nouă. În alte țări însă toate acestea sînt lucruri vechi. Pe acolo locuitorii, chiar și pământul cel mai sterp de pe dealuri și coaste îl știu face roditor sădindu-l cu tot felul de pomi roditori. Pe la noi astfel de locuri sau că stau de tot goale, sau că sînt concrescute cu mărăcini și alte tufe neroditoare.

Trebuie să recunoaștem cu toții, că la noi pe unele locuri s'a făcut prea puțin până acum pentru cultura pomilor. De aceea vedem, că și în privința aceasta statul, care are și mijloacele de lipsă, a făcut începutul, voind prin acestea a da un impuls atât comitatelor și comunelor, cât și particularilor singuratici.

Pentru-ca cultura pomilor să poată străbate și mai cu succes în poporul dela țeară, s'a fost ordonat încă prin legea din 1868, că pe lângă fiecare școală să fie și câte o grădină, unde școlarii să se poată deprinde în cultura pomilor și a legumilor. Dar' ce folos, că pe unele locuri acelea până astăzi nu au corespuns scopului practic, pentru care ele au fost înființate.

A trebuit să întrevină și în privința aceasta noua lege din 1894 art de lege XII., ca pe lângă grădinile de pomi școlare să și mai înființeze și comunele politice grădinile lor proprii de pomi, în comunele mici de cel puțin 400 orgii □, cari să fie conduse, pe lângă oare-care remunerațiune, de cătră

Rălea-voivoda l'a ridicat cu 2 stîngini în ochii Țiganilor sei. Puradeii îl admirau și i-se închinau ca unei minuni dumnezești.

Și nu era Țigan, care să se întâlnească cu vre-un creștin și să nu se laude cu popa lor; nu era negustor între puradei, care mergînd cu marfă prin satele vecine ori cu cai la tîrgul din apropiere, să nu spună în toată lumea ce minune de popă învățat le-a dat Dumnezeu, că a ținut predicăție în limba țigănească la îngropăciunea lui Rălea-voivoda.

Dar' vorba ceea: nu-i suie fără coboriș, nici desfătare fără supărare; ori cu potriveala țigănească: merge el merge ulciorul la fântână, dar' odată tot își rupe gătul.

(Va urma).

anumiți conducători aleși de reprezentanțele comunale.

Scopul acestor grădini de pomi comunale este același, ca și al celor școlare și anume: ca atât școlarii de toate zilele, cât și cei de repetiție sau din scoalele de economie să poată face deprinderile practice de lipsă.

Afară de aceasta, scopul acestor grădini mai este și acela, de a crește altoile de lipsă pentru sădirea drumurilor comunale, după cum am văzut, că face și statul pe ale sale.

Intru cât vor corăspunde și aceste grădini scopului, pentru cari s'au înființat se va vedea mai târziu, ca și la cele școlare. Atâta putem zice de acum că pe unde ele vor fi conduse și spriginite într'un mod binevoitor din partea tuturor celor chemați, pe acolo isbânda lor va fi deplin asigurată, la din contră și acelea vor forma numai o nouă sarcină pe comunele respective.

Să nădăjduim, că binefacerea culturii pomilor vor fi înțelese din an în an tot de cătră mai mulți locuitori cu deosebire din generațiunea mai tină, care a avut prilejul a mai învăța câte ceva și în școală despre cultura și folosul acestora, așa că nu ne vom mai mira, când vedem sădindu-se pomi chiar și pe marginea drumurilor, ci ne vom simți mulțumiți și mândri, că ne vedem nu numai grădinile noastre, ci chiar și ulițele, drumurile comunale, coastele și marginile rîurilor pline cu pomi roditori.

Ioan Georgescu.

SFATURI.

Petele de rugină de cuțite trebuie unse cu petrolu și apoi frecate cu năsip fin alb inferbentat sau cu cenușe ferbinte de cărbuni de piatră.

Transportul peștilor. Trimiterea peștilor vii în butoiașe sau alte vase nu e numai o chinuire de animale, dar prin aceasta suferă foarte mult și gustul cel bun al cărnii. Credința, că numai peștii cumpărați vii ar avea gust bun, e foarte greșită. Peștele ucis numai decât după ce a fost prins, pus 12—48 ore pe gheață și pachetat în mușchiu curat poate fi trimis într'un coșuleț dela o margine la cealaltă a țării, fără să suferă ceva. Un pește viu chinuit într'un butoiaș e cu mult mai mortăcinos decât cel trimis în felul arătat.

Lustra pentru tablele de scris din școală. Pentru înegritul tablelor de scris amestecăm $\frac{1}{2}$ litru spirt bun, 70 grame gelac, 6 gr. funingine fină și 3 grame făină fină de cretă.

Deprinderea boilor în jug. Cu o purtare blândă facem și la boi o ispravă mai bună, ca cu biciul, întocmai ca și la cai. Mai întâiu dedăm boul cel tină, purtându-l liber, să ne urmeze, apoi îl deprindem cu purtarea jugului, având grije să nu-l spăriem. Bine e, dacă prindem lângă boul cel tină unul bătrân

lăsându-i să tragă un stîlp legat de un lanț. Dacă n'avem un bou mai bătrân îl deprindem pe cel tină singur să tragă un stîlp nu prea greu. După ce a făcut lucrul acesta de câteva ori, îl deprindem, încetul cu încetul, și la poveri mai mari. Să ne ferim însă de a aștepta prea mult dela el, căci ușor poate deveni nărăvos.

Știri economice, comerc. industr. jurid.

O nouă bancă românească. Din Săn-Miclăușul-mare primim următorul prospect pentru înființarea unui institut de credit și economii, societate pe acții în Săn-Miclăușul-mare (Nagyszentmiklós) sub numele »Viitorul«.

1. Subscrișii fondatori luăm inițiativa pentru întemeierea unui institut de bani pe timp nedeterminat, sub firma: »Viitorul« institut de credit și economii, societate pe acții în Săn-Miclăușul-mare (Nagyszentmiklós).

Scopul societății este a deștepta spiritul de economie în toate clasele societății dându-le indemn la depuneri spre fructificare; și prin deschiderea de credite solide, a înlesni ori-ce lucrare onestă pe terenul agriculturii, industriei, comerțului și altor afaceri economice

2. Societatea se înființează cu un capital de 400.000 cor.

3. Capitalul social de 400.000 cor. se împarte în 2000 acții de câte 200 coroane.

4. Subscrierea acțiilor se încheie cu ziua de 30 Iunie 1902 st. n.

5. La subscrierea acțiilor sînt a se solvi 2 coroane de fiecare acție ca spese de fondare și 10% din valoarea nominală a acției: adică după fiecare acție câte 20 cor.

Până la 1 Octomvrie 1902 st. n. sînt a se solvi din valoarea nominală a acțiilor încă 10%, ear' la 1 Decemvrie 1902 st. n. alte 10% adică 20 coroane după fiecare acție. După solvirea alor 30% acționarul primește un titlu provisor.

Restul de 70% va fi a se solvi la provocările direcțiunii; însă direcțiunea nu va pute pretinde solvirea în rate mai mari de 10% și în termeni mai scuiți de 3 luni.

6. Acționarului care va plăti întreaga acțiune pentru plusul solvit i se compută 5%.

7. Fondatorii în sensul §-ului 183 din legea comercială își susțin dreptul de a alege prima direcțiune pe trei ani.

8. În cazul când nu s'ar subscrie toate acțiile, reducerea capitalului de fondare se va efectui în proporțiune cu acțiile subscribe; ear' în cas că s'ar subscrie mai mult de 2000 de acții reducerea se face prin sortare.

9. Direcțiunea institutului poate înactiva afacerile băncii de loc ce vor fi solvite 30% din capitalul social și se va împotocola firma institutului la trib. reg. competent.

Săn-Miclăușul-mare, la 1/14 Aprilie 1902.

Paul Miulescu, ppresb. în Nagy-Komlós
Dr. Nestor Oprean, adv. în N.-Szt.-Mi-

klós; Dr. Epaminonda Lucaci, preot în Cenadul-sêrb.; Paul Tempea, paroch în N.-Torád; V. Petrovici, paroch în Toracul-mic; Terenție Oprean, paroch în Cenadul-sêrb.; Constantin Băilă, of. dom. Cenadul-sêrb.; Ioan Popovici, parochul Săn-Miclăușului-mare; Dimitriu Petroviciu, inv. pens. și propr.; Petru Băran, inv. în Nyeró; și numeroși alți preoți, învățători și proprietari.

O listă de subscrișii se află și în redacțiunea noastră.

Esposiție de arte rurale. În comuna Piscu din județul Dolj, administrația domeniului coroanei a ținut o esposițiune a animalelor sătenilor. La 28 Aprilie a distribuit premii în valoarea de peste 300 lei.

Nou notariat public s'a sistematizat cu reședința în Timiș Cubin.

Agentură postală nouă s'a înființat în comuna Cristurul sêrbesc (Torontal). Ea va primi tot felul de epistole precum bani și pachete (până la 1000 cor.) și pentru Austria, Bosnia-Herțegovina și Germania. Depuneri la casa de păstrare se pot face până la suma de 1000 coroane.

Boală de porci. Ministrul austriac a oprit importul de porci din cercurile Caranșebesului, Reșiței și Timișului din cauza boalei de porci.

FELURIME.

Regele și cerșitorul. În fiecare dimineață dela șapte la opt ore, regele Cristian al Danemarcei, câte-odată singur, câte-odată în tovarășia printului Valdemar, face o mică preumblare pe jos prin împrejurimile orașului Copenhaga.

Se întemplă de multe ori, ca Suveranul să întâlnească în drum un nevoiaș, un cerșitor sau o femeie bătrână, cărora le dă totdeauna o monedă de argint, interesându-se totodată de cauzele miseriei lor și spunându-le vorbe de încurajare.

Acum câteva zile regele Cristian văzu înaintând spre dînsul un om care-și scoase respectuos pălăria, fără a întinde mîna.

— Ei bine, ce este, zise regele.

— Este, Majestate, că aș fi fericit să am portretul vostru.

— Portretul meu? Dar' nu-l am la mine.

— Scuzați, Majestate. Dacă Majestatea Sa ar voi să arunce o privire în punga sa.

Regele-și deschise punga și prima piesă, care-i căzu sub ochi, era o piesă de aur cu chipul său.

Regele a întins-o cerșitorului și surise de șiretlicul acestuia.

CRONICĂ.

Numiri. Cetim în „Unirea”: Rev. Dr. Augustin Bunea, cassar la casa centrală, a fost numit cu ziua de 1 Iunie n. administrator-adjunct la administrația centrală capitulară, ear' Rever. Alexandru Uilăcan, până acum administrator-adjunct a fost numit controlor la casa centrală arhidieceșană în locul Rever. Dr. Victor Szmigelski, numit cassar în locul Rev. Dr. Bunea.

Hirotoniri. Vineri în 10/23 Maiu a. c. a fost chirotonit din partea Esc. Sale I. P. S. D. Archiepp. Ioan Meșian de preot clerical absolut *Aron Roman*, ales capelan pe lângă veteranul și bine meritatul paroch *Ioan Roman* din Luncoiul-de-sus, protopresbiteratul Zaran-dului. Tot în decursul liturgiei acesteia a fost chirotonit pentru trebuințele arhidieceșei întru diacon absolventul de teologie și filosofie *Iosif Enescu*, actual funcționar consistorial.

O nouă fundațiune. Sântem informați, că dl. Dr. *Iosif Gall*, membru al casei magnaților, și-a testat o parte însemnată din considerabila sa avere metropoliei ortodoxe române, ea fundafie pentru dotarea învățătorilor, stipendii pentru tinerimea studioasă etc. fiind preferiți cei din diecesa Aradului.

† **Ioan I. Bumbac.** Primitim tristă știre despre încetarea din viață a prof. *Ioan I. Bumbac*, directorul filialei I-ului gimnasiu de stat din *Cernăuși*, întemplată Duminecă în 25 Maiu n. la *Gleichenberg*, în etate de 59 ani.

Cas de moarte. Din *Baia-de-Crișni-se* scrie, că acolo a răposat tinerul jurist *Alexandru Pârva*, fost elev al școlilor din *Blaj*, după un morb greu de plumăni, în 11 Maiu a. c., la 7 ore seara, în etate de 24 ani.

Întru mărirea lui Dumnezeu. În scopul edificării unei biserici nouă în *Petridul-de-jos*, poporeni au dat suma de 3170 cor. realizată din vinderea lemnelor unei păduri. Pe sf. sărbători ale învierii Domnului, la inițiativa zelosului docente local *Georgiu Tătar*, au contribuit On. Domn *Iosif V. Balinț* 2 cor., *Balica Gerasim* 2 cor., *Balica Ioan I. Gerasim* 2 cor., *Moldovan Iacob* 4 cor., *Iosif Anca I. George* 6 cor., *Běl Ioan I. Samoilă* 2 cor., *Pîrv Iosif I. Simeon* 10 cor., *Balica Vasilie I. Gerasim* 10 cor., *Pîrv George a Palvé* 2 cor., *Anca Nicolae a Mariuchi* 2 cor., *Burcuș T. Ioan* 2 cor., *Burcuș Tanase* 2 cor., *Balica Iosif* 2 cor., *Anca Iosif I. Simeon* 6 cor., *Pîrv Iosif a Petri* 1 cor., *Moldovan Simeon* 2 cor., *Balica Vasilie* 4 cor., *Florian Mitru* 1 cor., *Daraban Todor* 1 cor., *Urda Ioan* 2 cor., *Anca George* 2 cor., *Cenan Todor* 1 cor., *Irimiaș Maria* vęd. *Micușan* 2 cor., au contribuit la cumpăratură unu potir, un disc și steluță toate din argint de *China* bine într'aurit în preț de 56 cor. Tot vęd. *Maria Micușan n. Irimiaș* a procurat înaintea amvonului 2 feșnice mari de lemn frumos pictate în preț de 32 cor., întru pomenirea neuitatului ei soț *Vasilie Micușan*, decedat în comuna *Siud. Simeon Niculiciu I. George* a cumpărat tot pe sf. sărbători o cădelniță de argint de *China* în preț de 24 cor.

— D-na *Ana* soția dlui *N. Mladin*, primar comunal în *Curtioi* — în aducerea aminte de iubiții săi părinți: *Petru Bogdan*, fost învățător în *Criștior* și soția *Ana* — a cinstit sfânta noastră biserică

cu un potir în preț de 140 cor. și apoi acție dela: „*Sătmăreana*” în valoarea ei nominală de 200 cor.

— **Biserica din *Erdősângiorgiu*** (tractul *M. Oșorheiu*) a primit următoarele daruri: *Credinciosul* din *Ibănești* *Dumitru Todoran* cu soția *Ludovica* au dăruit un rînd de vestminte preoțești în preț de 50 cor. *Stefan Polosco* pe speșele sale a vărut biserica și a făcut un amvon, ceea-ce l'a costat peste 50 cor. *Elisabeta Muica* a dăruit un dulap în preț de 20 cor. *Florea Citre* în conștelegere cu răposatul ei soț *Ioan* a făcut o fundațiune de 400 cor., a dăruit 3 uși împărățești și una la turn, ceea ce a costat o 50 cor. Decedata *Elisabeta Ișă* afară de aproape toate ștergarele și cusăturile — doi prapori negri pentru înmormântări. Decedata *Tokos Lajosné* (rom. cath.) o grădină de peste un jugăr.

Diferiți creștini, din colecte benevole au procurat vestminte preoțești, cărți, cădelnițe, cruci s. a. în preț de 188 cor.

Nicolae Porin din *Frata* și soția se un rînd de ornate bisericeste întreg de catifea cu odăjdii cu tot în valoare de 80 cor. Precub *Sopran* o cădelniță de argint de *China* în valoare de 21 cor. *Dșoara Maria Avram* 3 perdele la ușile împărățești în valoare de 20 cor.

Ajutoare pentru meseriași. Din fundațiunea *Vanceană* se escrie concurs pentru dobândirea alor 6 ajutoare pe anul curent. Și anume: 1 ajutor de 120 cor. care se va conferi unui sodal care se va face măiestru, 1 de 80 cor. pentru un învățacel care să face sodal, 3 de câte 40 cor. și 1 de 13 cor. 33 fil. pentru învățaceii de meserii. Suplicele prevăzute cu recerutele documente: atestat de botez, că sînt fiii arhidieceșei noastre, eventual rudenii cu mitrop. Dr. *Vancea*, contract dela respectivul măiestru, atestat dela paroch că ieau parte la catechisare și și implinesc datorințele de creștini. Terminul concursului e 20 Iunie n.

Averea societății „Emke”. Din raportul pe 1902 al societății culturale maghiare din *Ardeal* vedem, că această societate, care la 30 Sept. 1901 avea 2515 243 cor. 44 bani, la 31 Martie 1902 avea 2561 265 cor. 47 bani. Capitalul a crescut așa-dar' înr'o jumătate de an cu 46 022 cor 03 bani, la care adăogându-se moștenirea așteptată de 207,016 cor. 86 bani, averea totală se presentă cu cifra de 2,768 282 cor. 33 bani cu un venit anual de 150 221 cor. 41 bani. Numărul membrilor a sporit cu 640 într'o jumătate de an, așa că astăzi „*Emke*” are 78 de membri perpetui, 2039 fondatori, 6 754 vechi ordinari, 1528 noi ordinari, 1696 spriginitori, laolaltă 12,095 membri.

Nouă ligă națională germană. Zilele aceste s'a înființat în *Drezda* o nouă ligă germană, care și-a pus de scop spriginirea și apărarea intereselor naționale ale Nemților din *Ungaria*. Casul acesta este onouă și puternică dovadă despre solidaritatea națională a Nemților.

Esplosiune de benzină. Motorul cu benzină dela moara din *Zălășdia* (com *Hunedoara*) avea să fie dus într'altă parte. Câțiva lucrători au vērșat benzina (vre-o 60 chlgr.) în curtea morii și s'au apucat de scoaterea motorului. Morarul le-a spus, să nu fumeze. *Springer* însă, la care avea să se ducă mașina, n'a luat în seamă vorbele morarului și a dat să și aprindă o țigare. În momentul acesta au explodat aburii de benzină. Esplosiunea a fost așa de puternică, încât a trântit pe cei mai mulți lucrători la pământ, benzina de pe jos s'a aprins, moara așijderea, așa că în puțin timp totul era o grămadă de ruine fumegânde. Paguba e de 10.000 cor. Contra lui *Springer* s'a introdus cercetare.

O bandă de hoți în munții Bărgăului neliniștește populațiunea de pe acolo. Înainte cu vre-o 10 zile au intrat în locuința codreanului *Imre*, care nu era acasă. După-ce au legat pe nevasta și servitoarea acestuia, au scos ou amenințări toți banii și toate sculele lor. Pe drumul, ce duce din *Ardeal* în *Bucovina*, au atacat trei neguțători de cai, pe cari i-au jefuit de 800 cor. Unui econom din *Borgo-Bistrița* i-au luat 600 cor.

Cutremurul de pe *Martinica*. Vulcanul de-acolo nu încetează a vomă în continuu cenușe, lavă și petri. Dela știrile cele din urmă încoace s'au mai pustit câteva sate și alte mii de oameni și au perdit viața. Cutremurul acesta se resimte și prin *America centrală*, ba chiar și în *Europa* au fost unele șguduituri.

Cariera unui director de bancă. Înainte cu 10 ani a fost condamnat directorul de bancă *Dr. L. Csajághy* la temniță ordinară, fiindcă a defraudat sume mari de bani. În cei 10 ani petrecuți în temniță a învățat croitoria. Eșind acum din robie, a deschis un atelier de croitorie în *Budapesta*.

Focuri. În *Chișineu* s'a aprins în una din nopțile trecute grajdul primarului d'acolo. Focul s'a întins și la casa vecinului, arzând și aceasta. Să presupune, că grajdul primarului l'a aprins cineva din răsbunare, de aceea gendarmeria urmărește pe tăciunari.

— În gara dela *Hațeg* *Varalia* s'a aprins un magazin din o scânteie sărită dintr'o locomotivă. Fiind vânt mare, magazinul și mărfurile din el au ară, cauzându-se o pagubă de 50.000 cor.

Un primar omorît. Se scrie din *Deva*, că primarul din *Todești*, *Moise Hică*, a fost găsit de cătră fiul seu *Ioan* în dimineața zilei de 22 Maiu culcat la pământ cu gâtul tăiat și cu ochii scoși. Primarul eșise seara la ogradă să și vadă plantația de curechi și nu departe de casă l-au omorît niște criminali, probabil din răsbunare.

Inveninare cu mac. În *Szépfaľu* (*Bănat*) a murit băiatul de 8 luni al locuitorului *I. Schneider*. Cercetându-se lucrul mai de aproape s'a aflat, că el a murit otrăvit fiind cu mac. Mamă sa avea adecă rēul obicei de a-i da mac, ea să adoarmă. Contra ei s'a pornit cercetare judecătorească.

Costumele naționale. Școala profesională de fete din *Iasi*, sf. *Sava* a reușit ca elevele sale să poarte la sărbători costumul național.

În ziua de 10 Maiu elevele după o preumblare la grădina *Copou*, în costume, au fost fotografate în grup.

Un exemplar din aceste fotografii va fi trimis și *Majestății Sale Reginei Elisabeta*.

Post de medic. Din *Petrovoselo* ni-se scrie: Pentru ocuparea postului de medic comunal în *Román Petre* (*Torontal, Petrovoselo*) este scris concurs cu terminul de 5 Iunie curent. Emolumente: Salar anual cor. 1600 — și re-lut de quartir cor. 400. — Rugările prevăzute cu actele necesare sînt a se trimite oficiului pretorial din *Alibunar* cel mult până în 2 Iunie. Fiind comuna curat românească, ou peste 6000 locuitori ar fi de dorit un medic român. Ale-sului, dacă va corespunde întru toate, i-se asigură urcarea salarului.

Moartea preotului Cosma. Amintim, că la defilarea dela 10 Maiu, a luat parte și un preot — cu numele Cosma — cu multe decorații pe piept. Acel preot a murit a doua zi după defilare. Dăm după „Universul” amănunțele următoare:

Cosma Iorgu, în 1877, era un tânăr în vîrstă de 24 ani. În vremea aceea oștile românești treceau Dunărea pe câmpiile Bulgariei, ca să rescumpere cu prețul sîngelui independența țării. Printre cei dintâi, cari intrară în foc, a fost sergentul Cosma Iorgu, din regim. 10 dorobanți. Cosma s'a bătut cu Turcii și a de-fășurat un eroism neîntrecut, care a pus în admirare pe șefii ei și pe însuși Regele. Pe câmpul de luptă, pieptul lui Cosma Iorgu a fost umplut de decorații. După terminarea războiului și după ce-și văzû visul cu ochii, Cosma se retrase din armată cu corpul ciuruit de gloanțe. Și viteazul soldat, părăsind casarma, se făcû călugăr la mănăstirea Ciolanu, din jud. Buzău.

Pentru ziua de 10 Maiu, aniversarea de 25 de ani dela independența României, venise ca să defileze și acest veteran. El a trecut mândru, maiestros, prin fața Marelui Căpitan, care odinioară îl conduse la Plevna și Vidin. Dar' în ziua de 10 Maiu fusese ploaie torențială și veteranul, în vîrstă de 50 ani, stătû de dimineața și până la 2 după amiază în mijlocul ploii, care îl udase până la piele. Seara, neavînd unde să se culce fû primit la „Asilul săracilor”, ear' dimineața, la ceasurile 4, încetă din viață. Viteazul soldat de odinioară a fost înmormîntat cu cheltuială publică.

Prefectura poliției din București a dat 500 lei pentru înmormîntarea călugărului erou Iorgu Cosma.

Ministrul de războiu a dispus ca o campanie de infanterie, cu musică, să conducă până la groapă rămășițele mortuare ale lui Cosma.

Un animal de dinainte de potop. Intr'o viie dela Oradea-mare au aflat niște lucrători, cari săpau o groapă, scheletul petrificat (impetrît) al unui animal uriaș. Colții (ca ai elefantului) sînt lungi de 7 metri. Animalul acesta se numește mastodon.

Dările milionarilor. Comisiunea de dare din New-York publică lista celor-ce plătesc dările cele mai mari. Conform acestei liste plătește G. Vanderbilt 8 mil., V. Vanderbilt 4, A. Vanderbilt 4, A. G. Vanderbilt 2, B. Vanderbilt 1 și Carnegie și Rockefeller câte 4 mil. coroane dare directă.

Omor din dragoste. Ana Moiescu din Lăpușnic era cea mai frumoasă, și se e mai mult, cea mai cinstită fată în sat și jur. În Dumineca trecută avea să se cunune cu alesul inimii ei. Înainte de-a pleca la biserică, a năvălit în casa lor un flăcău de 18 ani, cu numele Ioan Jerbescu, în mână cu un cuțit. Până să observe ai casei, acesta implantase cuțitul în față, strigînd: „Dacă e să nu fii a mea, nu vei fi nici a altuia”. Mireasa a murit, ucigașul, un peșitor respins, a fost prins. Bietul mire a înebunit și gendarmii, cari înșiși aveau ochii plini de lacrimi, numai cu greu l-au putut opri să nu se omoare.

Copii arși. În Chichinda-mare a aprins o femeie lampa și a plecat de acasă, lăsându-și copiii, un băiat de 11 și unul de 1½ ani, singuri. Aceștia jucându-se au răsturnat lampa pe ei. Când a venit mama lor acasă, copilul cel mic era mort și cel mare plin cu rane grozave. Contra mamei s'a introdus cercetare.

Ciocnire de tren. Despre o ciocnire de tren în America, la care au fost în mare primejdie și mulți Români, ni-se scriu următoarele:

La orașelul Edinburg pe linia ferată Pensilvania era un tren de lucru cu mai multe vagoane încărcate cu pămînt. Lucrătorii, din cari 8 au fost din Nucet, erau în vagoane, din cari aruncau pămînt. În timpul descărcării a sosit un tren personal, avînd patru vagoane cu oameni. La apropierea trenului personal de trenul de lucru, ce sta pe loc, oamenii din cel personal văzînd pericolul au început a striga toți cât puteau deschizînd ferestrele.

Dar' în deșert, căci mașinistul n'a avut timp ca să oprească mașina, ori poate că văzînd și dînsul pericolul s'a spăriat de n'a știut ce să mai facă de frică, ceea-ce n'o știm, pentru-că dînsul s'a prăpădit, n'a putut să spună nimic. Ciocnirea a fost foarte puternică; trenul ce sta pe loc a fost aruncat de pe șini de cătră trenul personal, căzînd personalului s'a spart, aruncînd table de fer și apa fiartă în toate părțile — cele 4 vagoane ale personalului au fost răsturnate jos, unul a fost întors cu roatele deasupra. A fost o mulțime de oameni în ele, rîni mari n'a primit însă nici un pasager, dar' conductorul trenului văzînd pericolul a sărit din tren, spărgîndu-și capul pe mai multe locuri și rupîndu-și un picior.

Focarul și mașinistul personalului au perit amîndoi. Oasele li-le-au adunat de printre tablele de fer și le-au pus pe o scîndură, acoperindu-le cu o haină. Pe noi nu ne-au lăsat să le vedem. Oamenii din vagoanele cele de lucru au sărit înainte de vreme din vagoane și au fugit. Toți sîntem sănătoși, o tablă de fer m'a trecut drept pe lângă obraz, ceea ce m'a spăriat tare. Edinburg (Pensilvania). *Nicolae Radu*, abonent.

Ucigași pedepsiti. Din Mesici (l. Vêrșet) ni-se scrie: În comuna Solcița a intrat la neguțătorul Costa Gergece într'o noapte 6 hoți, cari au sugrumat pe Costa și pe muierea lui, furîndu-i toți banii. Făptuitorii s'au prins și din 14 până în 21 Maiu s'a pertrat întempleră, condamnînd pe făptuitori, anume pe Todor Țeran, fostul jude în comuna Solcița la 12 ani, pe Ignea Mihaiu, fostul păzitor de noapte la ștreang și pe Mihaiu Mărcuț, servitorul lui Costa Gergece și pe Mihaiu Adege, Constantin Ilica, Vartolomeiu Păuț, acești trei din Coșteiu, tot la ștreang. Toți sînt părinți de familie, dar' au fost oameni făr' de Dumnezeu. *Stoia Preda*, zidar.

Jidanii în războiul Burilor. În serviciul Englezilor sînt cete întregi de Jidani polonezi, care outreeră țeara de a lungul și de-a latul zicînd, că fac negoț, dar' într'adevăr ca să spioneze pe Buri. Casele și nemestîile Burului, pe care-l pîrșec ei, le ard Englezii, când ajung pe acolo.

Mort pe drum. Pe drumul țării dela Lunca a fost aflat mort factorul postal D. Istvânescu. Cercetarea a constat, că a murit din cauza unui atac de epilepsie (boala cea rea). Trei zile a zăcut în drum, până l-a ajuns moartea. Toate scrisorile au fost aflate la el.

Un polițist — spărgător. În Cășovia s'au întemplat în timpul din urmă mai multe spargerii, fără ca să se poată descoperi făptuitorii. Dumineca trecută a fost prins polițistul Balogh chiar când visita bușunarele unui coleg de al lui. Cercetarea pornită numai decăt a dovedit, că el a fost autorul multor spargerii și furturi, făptuite nu numai în prăvălii și cancelarii, ci chiar și la căpitanul poliției și la mai mulți consilieri din magistrat.

Eară falsificatori de bani. În Turda s'au confiscat 2 bancnote false de 10 fl. și o piesă falsă de 5 cor. — Un țeran din Căbești (comit. Hunedoarei) a aflat, săpînd în grădină, o presă de bani, lângă care erau câteva bucăți de plumb și de cositor și câteva sute de coroane false. El a făcut numai decăt înștiințare la pretura din Ilia. Se crede, că obiectele le-a îngropat acolo o laie de Țigani. — În Aradul-nou au fost arestați M. Romanoff și S. Kocsis, cari falsificau piese de 10 și 20 bani.

Un ou în celalalt. În Cisnădioara (lângă Sibiu) voia să mînce un plugar un ou fert. După-ce l-a curățit de coaje, a dat în mijlocul oului de altă coajă, în care încă era albuș și gălbîn.

Moartă la înmormîntarea bărbatului. În comuna Nădăsk murise economul Iosif Beneda. Nevasta lui, care trăise cu el 42 de ani în căsătorie fericită, așa s'a intristat de tare, încât copiii erau îngrijați de starea mamei lor. Ei au încercat să o oprească de-a merge la înmormîntare, dar' n'au isbutit. Când au ajuns la mormînt și au lăsat sicriul în jos, biata bătrână a căzut moartă în groapă. O fată măritată de-a ei a cerat să o țină, dar' a căzut și ea în mormînt, unde s'a rînit greu la cap.

Pentru vase necurate, folosite la vînzare, au fost pedepsite cu bani niște lăptărese în Sibiu. Atragem atențiunea celor interesate.

Lucruri triste. Din Șoimușul-român ni-se scrie: În sîrbătorile Paștilor, s'a aranjat o petrecere. Invitările au fost făcute de învățătorul gr.-cat. de acolo, în numele inteligenței române, deși nici preotul, nici celalalt învățător n'au avut cunoștință despre lucru. Nu voesc să constat necuviința acestei proceduri, un lucru însă nu-l pot lăsa neamintit: Frumosul joc românesc a fost pătat de învățătorul aranjator și oățiva studenți cu ciardașul. Inzădar li-s'au atras atențiunea asupra acestei batjocuri, n'au vrut să înțeleagă, ba pe învățătorul E. Sămărghitan l-au și amenințat, că n'are să mai meargă viu acasă. Destul de trist! *Tîrnoveanul.*

Șahul și Vezuful. Acum cu vîsita șahului la Roma, cineva i-a făcut propunerea să viziteze Neapole.

— Acolo este pare-mi-se și un munte? — întrebă șahul.

— Da. Vezuful.

— Așa-i, că acesta este un vulcan?

— Vulcan.

— Nu așa, că vulcanul este așa un munte, ca-și-care de curînd a omorît 30 mii de oameni.

— Așa-i, maiestate.

Șahul s'a pus pe gînduri, apoi zise:

— Atunci nu merg. Antăiu nu am venit în Europa ca un munte nebun să mă pustie de pe fața pămîntului. Al doilea, nu înțeleg ce frumoseți are un oraș, unde mereu este amenințată viața omului.

Dela petrecerile noastre. Duminecă în 11 Maiu, tinerimea din Galați (comit. Bistrița-Năsăud) a aranjat sub conducerea zelosului învățător Ioan Cotuțiu o producțiune cu un frumos și bogat program.

Punctul de culminațiune al producțiunii a fost drăgălașa piesă teatrală de Vasile Alexandri „Cinul, Cinel”, comedie cu cântece într'un act.

Toate punctele din program au fost executate bine și spre cea mai completă mulțumire a publicului asistent. Drept recompensă fiecare punct a fost

urmat de repețite aplause la adresa învățătorului și a tinerilor diletanți, ear' hora dela finea piesei »Cinel-Cinel« a trebuit între neșfârșite aplause să se repeteze de mai multe ori.

După terminarea programului a urmat petrecere populară cu joc, care s'a început cu »Someșana« și s'a continuat tot cu hori românești până dimineața. La miezul nopții a fost o cină comună, cu care ocaziune s'a rostit oăteva toast frumoase. După ridicarea mesei s'au continuat din nou jocul și veselie.

De remarcat este, că cu această ocaziune la sfatul învățătorului local toate femeile s'au prezentat la petrecere în frumosul și pitorescul nostru port național român; deși durere în acest ținut este părăsit în mare parte cu deosebire de femeile tinere. De însemnat este totodată, că toate cântările au fost acompaniate de muzica tinerilor muzicanti români din Galați, cari au executat spre cea mai mare plăcere a publicului și melodiile pentru joc, ear' în paușă ne-au delectat cu mai multe arii românești.

În ce privește succesul material acesta încă a fost destul de îmbucurător. Venitul curat e destinat pentru biblioteca școlară. *Un participant.*

Știri din piață.

Sibiu. Grâu, hl. 12.80—14.40, sēcără 8.20—9.40, orz 8.40—9, ovēs 5.60—6.40, cucuruz 8.20—9.60 cor.; 10 ouē 30—34 bani.

Piața banilor din Sibiu. Galbiful 11.25; 20 lei (hârtie) 18.98; 20 lei (argint) 18.80; lira turcească 21.40; lira engleză 23.90; 20 marce germane 23.38; napoleonul 19.01; rubla (hârtie) 2.53; rubla (argint) 2.45 cor.

Budapeșta. Grâu 50 ohlgr. 8.50—9, sēcără 7.05—7.25; orz 5.75—6.20, ovēs 6.75—7.50, cucuruz 5.05—5.20 cincantin 5.85—6 cor.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

Dlui Ely Martin, Wheeling W. Va. Vē mulțumim pentru cele trimise. Așteptăm, conform promisiunii, și altele.

Dlui C. Folea, Cârțișoara. Se pot tipări la tipografia noastră, numai ar trebui să știm întâiu, cât sânt de multe, ca se poată stabili prețul.

Dlui I. M. Porumbac. Până acum nu s'a publicat legea.

Dlui Ioan Șeștescu, Aiud. După-cum am mai comunicat, publicăm numai poesii populare și de cele dela poezii cunoscute.

Dlui Nicolae Todor, Valea-mare. Gramatica limbei maghiare de Dr. I. Crișan și N. Putnoky cu 1 fl. și Dicționar maghiar-român și român-maghiar de N. Putnoky, cu 3 fl. Le capeți la W. Krafft, Sibiu.

Din țara bășilor. Știri de-aceștea; fără subscrieri, nu publicăm.

Dlui P. Călamaiu. În Sibiu »Concordia«, în Brașov firmele Eremia și Dușoiu.

Ab. 3811. Ori-cine-și poate planta moșia, numai nu în paguba vecinului. Ored, că o sē vē puteți înțelegē în pace și sē nu mai bateți drumul procesului.

Dlui P. Mateiu, Hususēu. Adresează-te la libr. W. Krafft, Sibiu.

Ab. 2099. Keszteg. Aveți drept, dar' numai prin învoire reciprocă. Asupra amēnuntelor vē poate lămuri mai bine un jude de tribunal.

Dlui Bucur Savu, Sharon (America). V'am trimis foile toate dela începutul anului într'un pachet mai mare. Jumătatea a doua a anului se începe numai la 1/14 Iuliu.

Celelalte răspunsuri le vom da în numărul viitor.

Pentru redacție și editură responsabil: **Victor Lazăr.**
Proprietar: Pentru »Tipografia«, societate pe acțiuni: **Iosif Marschall.**

În atențiunea proprietarilor de pământ!

„Eliberarea pământului de greunamēt,

Intreprindere de Credit Hipotecar“

este titlul unui institut ce s'a înființat cu scopul de a da ocaziune proprietarilor de pământuri să poată ajunge la împrumuturi ieftine și pe lângă condițiunile cele mai favorabile. Acest institut dă împrumuturi pe pământuri ori și unde. Interesele cu amortisarea capitalului cu tot fac mai puțin ca la băncile mici numai interesele simple.

Favorul cel mai deosebit și de neprețuit este, că cu încetarea din viață a debitorului, suma împrumutată sē șterge de pe pământul hipotecat, ear' ratele plătite în amortisarea capitalului sē restituiesc numai decât în bani gata.

Cu modalitatea împrumuturilor acestora proprietarul unui pământ ajunge la bani ieftini, nu poartă grija plățirei împrumutului și este sigur că ori și când ar înceta din viață, pământul rămâne liber de greunamēt și erezii mai capetă și bani gata.

Recomandăm tuturor acelor prnrietari de pământuri cari au lipsă de bani sē se folosească de favorul acesta.

Pe pământuri cari sânt hipotecate la alte institutē încă se dau împrumuturi plătindu se din suma împrumutată datoriată veche la respectivul institut.

La cereri de împrumuturi sē recere copia cărților funduare și foaia catastrală.

Proșpecte detaliate cu informațiunile necesare sē trimit la cerere.

Atât cererile de împrumuturi precum și ori ce întrebări la cari sē răspunde imediat sânt a se adresa la

Representanța

„Intreprinderii de Credit Hipotecar,

Eliberarea pământului de greunamēt“

în Sibiu (N.-Szeben) strada Bruckenthal 36.

48 1—

Traverse cilindrice

cu prețuri ordinare și ieftine.

Oferte se trimit franco la ori-ce stațiune de tren.

În deposit se află profilele:

nr. 8, 10, 13, 15, 16, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 28, 30 și 32 până la 10 metri lungime.

Traverse țintuite

precum și toate celelalte construcții de fer.

Preliminare de spese se fac gratuit.

Cheutori de zid în unghime de 6—7 metri.

În deposit se află:

Fer U în 19, fer unghiular în 25, fer T în 18 și fer de diferite fasoane și de înfrumșetare în 27, fer în plăci, cuadrat și rotund în 534 de profile.

Țevi și bucăți ornative din fer bătut.

Țevi de tuciu. Țevi de tuciu pentru conducerea de apă.

Traverse pentru balcoane și drugi de fer pentru ogrăzi.

Tinichea de fer suflată cu zinc,
tinichea neagră, tinichea de zinc, tinichea albă.

Mațe pentru retirăzi.

38 6—

Mucava de coperiș din asfalt și peatră.

Împletituri de sîrmă și sîrmă cu ghimpi.

Table de izolare din asfalt și elastice.

Cement de Portland și Roman. — Cărbuni de peatră și cocs.

Trestle pentru stucatură.

Carol F. Jickeli, Sibiu.

Nr. 866—1902.

50 1—3

Publicare de licitațiune.

Moara cu 3 petri a comunei Sadu se va esarênda pe calea licitațiunei publice în cancelaria comunală în 8 Iunie st. n. a. e. la 9 ore a. m., pe timp de 3 eventual 6 ani, începând cu 1 Iulie st. n. a. e., celui-ce va imbia mai mult.

Oferte în scris provêzute cu 10%, vadiu după suma strigării de 1600 coroane se primesc înainte de licitare.

Alte condițiuni se pot vedè în cancelaria comunală în orele oficioase.

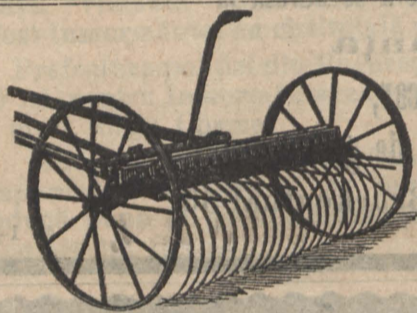
Sadu, în 26 Maiu 1902.

Primăria comunală.

Casă de vânzare.

În 10/23 Iunie a. e. se va vinde pe cale de licitațiune în cămuna Căstău în depărtare de Orăștie (Szászváros) de 2 chlm. o casă anume zidită pentru de a se ține în ea cărcimă, boltă, măcelărie, lângă ea sînt un grajd, șopru etc. Casa e zidită dealungul drumului de comitat, cu ușe cătră drum și la un loc potrivit, de unde se împarte drumul în două părți. Pe lângă casă au treacèt vre-o 10 comune afară de păcurarii dela munți. Cu un cuvânt un loc foarte potrivit pentru un om de negustorie.

44 2—3

Greble de adunat fên

(Hollingsworth)

cu 27 colți, mai mici cu 22 colți
pregătește 40 5—6

cu prețurile cele mai moderate

Andrieu Rieger,

prima fabrică ardeleană de mașini agricole și turnătorie de fer în Sibiu.

Franzbranntwein-ul

lui

BRÁZAY,

cel mai răspândit

și mai neșcepționabil mijloc de cură în casă.

Se espedează dela fabrica lui

Coloman Brázay,

Budapesta, IV., Muzeum-körút nr. 23.

Căderea părului. Franzbranntwein-ul e un mijloc escelent, pentru spălarea părului, căci întărește pielea și rădăcinile părului, împedecând astfel căderea acestuia. În scopul acesta spălăm părul bine cu el seara înainte de culcare și dimineața după sculare.

2 42—52

Forți-vé de imitațiuni.

Fiți cu atențiune la marca de apărare.

Se capătă în ori-ce apotecă și în celelalte prăvălii.

DEPOSITUL

36 7—8

Primei fabrici de luminări de stearină în Sibiu

Piața-mare nr. 6 și Strada Turnului nr. 27

recomandă afară de produsele ei în luminări de stearină, săpunuri, mărfuri de toaletă, toate soiurile de parfumerii indigene și străine, săpunuri de toaletă precum și toate celelalte articole de bransa aceasta, pe lângă **prețuri extrem de moderate.**

Pentru **sêrbători** se atrage îndecosebi atențiunea asupra

luminărilor pentru biserică albe și cu flori.

MICHAIL SCHOPF,

neguțator de ferărie în Sibiu, strada Cisnădiei nr. 42

recomandă magazinul seu foarte bine asortat cu

șini de fer dela Cudjir (Hunedoara),

mai departe toate felurile de

osii de olein, de trăsuri și căruțe de povară, opritori de trăsuri, oțel pentru arcuiri de trăsuri, arcuiri de trăsuri precum și arcuiri de osii și foarfeci și garnituri pentru căruțe și trăsuri.

Instrumente pentru rotari sistem „Fuohs“, numai calitate bună.

Coase escelente numite „Bure“,

cari sînt de o calitate neîntrecută, și le dau cu garanție, schimbând fiecare bucată, care n'ar corêspunde.

35 7 10

Mucava de coperiș de asfalt

fără miros și veritabile, table de isolare, massă de asfalt pentru isolare în stare compactă pentru svîntarea păreților umezi.

Stropitoare pentru peronospora.

Subscrisul ofer st. domni economi cele mai bune stropitoare pentru peronospora plătibile la cassă sau prin accept la toamnă. Mai departe ofer magazinul meu bogat și bine asortat cu articoli de fer calitate I, tinichea, enie, șuruburi, feruri de plug, garnituri, vase pentru bucătărie, mărfuri de gumă etc.

49 1—5

Cu stimă

Victor Dahinten,

magazin de ferărie în Alba-Iulia.

Gustav Dürr,

mechanic.

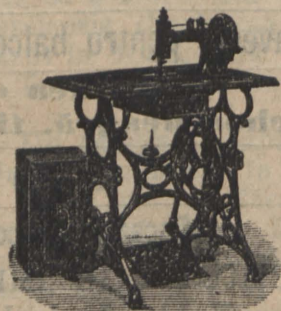
Magazin de mașini de cusut și de velocipede,
Sibiu. Piața-mare nr. 19.

Recomandă depositul seu mare și bine asortat cu toate felurile de mașini de cusut mai renumite din fabrici străine și indigene pe lângă un preț foarte moderat.

3 16—

Ca specialități se recomandă mașinile de cusut:

Seidel & Naumann, G. M. Pfaff.

Toate acareturile mașinilor de cusut de ori-ce fel precum ace, curele, oleiuri fine și altele se află întotdeauna în depositul meu. Reparaturile la mașinile de cusut de ori-ce fel sînt esecutate prompt, ieftin și conștientios cu garanție. Pentru fiecare mașină nouă de cusut cumpêrată delamine dau 5 ani garanție.

Liste de prețuri se trimit la oerere gratis și franco.